

Totaaloverzicht lopende onderzoeksprojecten EPA van de aan Hvl deelnemende instellingen

Laatste actualisatie: 3 december 2020

Hieronder volgt een overzicht van onderzoeksprojecten gericht op (preventie van) epa en herstel. Het gaat om lopende onderzoeken, onderzoeken in de opstartfase en recent afgeronde onderzoeken. In de tabel is een onderscheid gemaakt tussen landelijke (multisite) onderzoeken en instellingsspecifieke onderzoeken. Na de tabel volgt op alfabetische volgorde per onderzoek een korte beschrijving.

LANDELIJKE (MULTISITE) ONDERZOEKEN ¹ gericht op (preventie van) epa en herstel															
Thema (themanetwerk ²)	Naam onderzoek	Altrecht/Lister	Arkin	GGz Breburg	GGz Centraal	Dimence	Emergis	GGNet	HVO Querido	GGZ InGeest	Kwintes	GGZ NHN	Parnasia	GGZ Rivierduinen	Reinier van Arkel
		HOZ in de wijk (1)													
LVB en EPA (2)															
Methodieken ter bevordering van persoonlijk en maatschappelijk herstel (3)	CREW														
	Effectiveness of IMR ..														
	Naar een bredere toepassing van WRAP														
	Societal participation with Boston Psychiatric Rehabilitation..														
	Victoria														
Ervaringsdeskundigheid (4)															
Somatische gezondheid bij EPA (5)	SMILE														

¹ In de landelijke onderzoeken kunnen ook instellingen participeren die niet aan Hvl deelnemen.

² De (huidige) acht themanetwerken binnen Hvl zijn: (1) HOZ in de wijk, (2) LVB en EPA, (3) Methodieken ter bevordering van maatschappelijk herstel, (4) Opschalen inzet ervaringsdeskundigheid, (5) Somatische gezondheid bij EPA, (6) Transformatie herstelgericht wonen, (7) (vroegge herkenning) Herdiagnostiek, (8) Werken aan herstel vanuit de triade.

Transformatie herstelgericht wonen (6)																
Vroege herkenning en herdiagnostiek (7)																
Triade (8)	ART monitor															
	Resourcegroepen (R-ACT)															
Lotgenotencontact	Stemmenhoordersgroepen															
Antistigma	NECT															
Zorgmodellen	HIC															
	IHT															
	Youth F-ACT															
Medicatie	HAMLETT															
Meetinstrument	I.ROC validatiestudie															
Preventie	UP's studie															
INSTELLINGSSPECIFIEKE ONDERZOEKEN gericht op (preventie van) epa en herstel																
Thema (themanetwerk³)	Naam onderzoek	Altrecht/Lister	Arkin	GGz Breburg	GGz Centraal	Dimence	Emergis	GGNet	HVO Querido	GGZ InGeest	Kwintes	GGZ NHN	Parnasia	Rivierduinen	Reinier van Arkel	
HOZ in de wijk (1)	Leernetwerk GGZ in de wijk															
	Uitkomsten van Wijkgericht werken															
	Veerkracht en herstel bij mensen met EPA - Een kwalitatief...															
LVB en EPA (2)	Ervaringen van cliënten met (indicatie) LVB met begeleiding en communicatie met hulpverleners															
	Screeener voor Intelligentie en Leerbeperkingen (SCIL)															

³ De (huidige) acht themanetwerken binnen Hvl zijn: (1) HOZ in de wijk, (2) LVB en EPA, (3) Methodieken ter bevordering van maatschappelijk herstel, (4) Opschalen inzet ervaringsdeskundigheid, (5) Somatische gezondheid bij EPA, (6) Transformatie herstelgericht wonen, (7) (vroege herkenning) Herdiagnostiek, (8) Werken aan herstel vanuit de triade.

Methodieken persoonlijk en maatschappelijk herstel (3)	Fidelity of Rehabilitation (FiRe): evaluation of a fidelity measure...	■																
	uitkomsten van modelgetrouwe FACT bij mensen met EPA invloed...	■																
	Individuele Rehabilitatie Benadering bij cliënten met EPA...	■																
	Effectiviteit DHEEPA	■																
Werk en dagbesteding (3)	IPS in supported housing: fidelity and employment outcomes over a four year period											■						
	IPS modeltrouw																	■
	Profielen van mensen met EPA met participatiewensen	■																
	Employment & BPD											■						
	Werk maken van werk							■										
	Arbeidsmatige dagbesteding ..								■									
Ervaringsdeskundigheid (4)	Inzet ervaringsdeskundigheid				■	■		■										
Leefstijl en somatiek (5)	Bewegingsstoornissen in het psychose spectrum					■												
	Effectiviteit van bewegingstherapie bij patiënten met ernstige depressie (EFFORT-D studie)					■												
	Evaluatie van de opschaling van een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de klinische zorg					■												
	Factoren die helpen bij deelname aan een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling...					■												
	Leefstijl in beeld bij jongvolwassenen...	■																
	MULTI_sh studie (multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in beschermde woonvormen)					■												

	MULTI studie (multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de kliniek)																		
	Rookgedrag en bereidheid om te stoppen met roken bij EPA in de kliniek																		
	Seksualiteit en intimiteit van mensen met een psychose...*																		
Herstelgericht wonen (6)	Beschermd Thuis																		
	Financiële hulpverlening tijdens beschermd en begeleid wonen																		
	Focus on LOCUS																		
	Housing First																		
	Kortdurend beschermd wonen																		
	Krachtig Thuis																		
Vroege herkenning en herdiagnostiek (7)	Vroegdetectie																		
	Herdiagnostiek																		
Triade (8)	Betrokkenheid triade BHP																		
	Triadekaart																		
	Resourcegroep en gezinsbehandeling																		
	Resource Group Assertive Community Treatment (R-ACT)																		
	Implementatie ART model																		
	Active Recovery Triad (ART) in verbinding met...																		
Intake	Herstelgerichte intake																		
	Evaluatie Herstelondersteunende intakes (HOI)																		
	Verschillen in zorgbehoefte tussen cliënten met een Westerse...																		
	Verpleegkundige intake en positieve gezondheid																		
Herstelacademie	Herstellwerkplaats																		
	Herstelacademie in elke regio																		

Behandelinterventies	DOEL-studie (Doelmatige Opname voorkomEn in de Langdurige Zorg)															
	EMDR															
	Kosten-effectiviteit interpersonal community psychiatric treatment															
	Specialistische diagnostiek en behandeling..															
	Kr8 FACT plus															
	STAP! Specialistisch Traject Aanhoudende Psychose															
	STAP! Steekproef Aanhoudende Psychose															
Deskundigheidsbevordering	Scholing SRH															
	Het mentaliserend vermogen van verpleegkundigen en begeleiders...															
Preventie	Voorkomen van EPA															
	Preventie van psychose en EPA															
	Psychose prognose predictor															
Thema (themanetwerk⁴)	Naam onderzoek															
	Altrecht/Lister															
	Arkin															
	GGz Breburg															
	GGz Centraal															
	Dimence															
	Emergis															
	GGNet															
	HVO Querido															
	GGZ InGeest															
	Kwintes															
	GGZ NHN															
	Parnasia															
	GGZ Rivierduinen															
	Reinier van Arkel															

Legenda:

Groen gearceerd=onderzoek vindt plaats/wordt opgestart/is recent afgerond bij de desbetreffende instelling

Wit =onderzoek vindt niet plaats bij de desbetreffende instelling/instelling neemt niet deel aan landelijk onderzoek

Grijs= onbekend of onderzoek plaatsvindt bij de desbetreffende instelling, informatie ontbreekt

* Samenwerkingsverbanden in onderzoek tussen verschillende GGZ instellingen

⁴ De (huidige) acht themanetwerken binnen Hvl zijn: (1) HOZ in de wijk, (2) LVB en EPA, (3) Methodieken ter bevordering van maatschappelijk herstel, (4) Opschalen inzet ervaringsdeskundigheid, (5) Somatische gezondheid bij EPA, (6) Transformatie herstelgericht wonen, (7) (vroeg herkenning) Herdiagnostiek, (8) Werken aan herstel vanuit de triade.

Toelichting bij de onderzoeken

Landelijke onderzoeken

Op alfabetische volgorde

ART monitor

Volledige titel onderzoek: De validatie en implementatie van de ART monitor

Contactpersoon: Lieke Zomer; l.zomer@amsterdamumc.nl

Deelnemende instellingen: Antes, Dimence, Emergis, GGz Breburg, GGz Centraal, GGZ Delfland, GGZ Drenthe, GGZ Eindhoven, GGZ inGeest, GGZ Westelijk Noord Brabant, Kwintes (participeert niet actief mee in dataverzameling), Lentis, Leviaan, Lister, Mentrum, Mondriaan, Parnassia Groep, Reinier van Arkel, Rivierduinen (participeert niet actief mee in dataverzameling), Yulius

Doelstelling en uitwerking: het valideren van de ART monitor, een modelgetrouwheidsschaal om de mate van implementatie van het ART model te meten binnen teams en daarnaast het in kaart brengen van bevorderende en belemmerende factoren van de implementatie van ART in de praktijk.

Korte beschrijving methodiek: de afgelopen jaren hebben er verschillende ontwikkelingen plaatsgevonden in de GGz sector. Er zijn verschillende zorgmodellen ontwikkeld, zoals FACT, IHT en HIC. Binnen deze ontwikkelingen is één groep cliënten onderbelicht gebleven, namelijk cliënten in de langdurige GGz wiens herstelproces is gestagneerd. Deze groep heeft een complexe zorgbehoefte, vaak op verschillende levensdomeinen en deze mensen zijn vaak al in zorg voor een lange tijd. Een nieuw ontwikkeld zorgmodel, het ART model (Actief heRstel in de Triade, ofwel Active Recovery Triad), beoogt om het perspectief van deze groep mensen te verbeteren. Het is belangrijk om ook bij de doelgroep herstel te bevorderen en hen niet te zien als de permanente bewoners van langdurige woonvoorzieningen in de GGz.

Centraal in het ART model staan drie pijlers: Actief, Herstel en Triade. Om herstel te bevorderen is een actieve houding van alle betrokkenen essentieel. Deze actieve houding wordt bevorderd door de nadruk te leggen op de tijdelijkheid van zorg. Daarnaast is het belangrijk dat cliënten een actieve stem hebben in de plek waar zij wonen of verblijven. De tweede pijler, herstel, focust zich op vier verschillende dimensies van herstel, namelijk herstel van gezondheid, herstel van identiteit, herstel van dagelijks leven en herstel van maatschappelijke rollen. Verschillende interventies kunnen worden ingezet om herstel op een of meerdere van deze dimensies te bevorderen. Ten slotte wordt er door de laatste pijler, Triade, de nadruk gelegd op de samenwerking tussen professionals, de cliënt en zijn of haar naasten. Het is belangrijk dat deze triade representatief is wordt op het niveau van

de individuele behandelrelatie, op het niveau van het team en op het niveau van de hele organisatie.

Bovenstaande uitgangspunten zijn geoperationaliseerd in een modelgetrouwheidsschaal, de ART monitor, waardoor vakinhoudelijke, organisatorische en bouwkundige kenmerken van het ART-concept in kaart gebracht kunnen worden. De ART-monitor beoogt de kwaliteit en modelgetrouwheid van ART-zorg die wordt geboden te meten.

Meetinstrumenten en analyse: de data zal verzameld worden bij ART teams van de organisaties die zich hebben gecommitteerd aan dit onderzoek, aan de hand van mixed methods onderzoeksdesign. Er worden audits gedaan op basis van de ART monitor, waarna de uitkomsten hiervan worden teruggekoppeld aan de afdelingen middels een focusgroep. De audits en de focusgroepen geven inzicht in de validiteit van de ART monitor. Daarnaast worden er interviews gehouden met verschillende disciplines uit de ART teams om ervaringen met het werken met ART in kaart te brengen en bevorderende en belemmerende factoren bij het implementeren van ART inzichtelijk te krijgen. Ten slotte worden intervisiebijeenkomsten met auditoren georganiseerd waar stilgestaan wordt bij het gebruik van de ART monitor. Om de monitor in te zetten als meetinstrument voor de mate van de implementatie van ART, moeten zowel de betrouwbaarheid als de validiteit van de monitor worden vastgesteld. Tijdens de analyse van dit onderzoek zal de inhoudsvaliditeit, de interbeoordelaarsbetrouwbaarheid en de constructvaliditeit bekeken worden en zullen daarnaast de bevorderende en belemmerende factoren voor de implementatie in kaart gebracht worden.

Status onderzoek: afrondende fase

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-ART modelgetrouwheidsschaal: <http://art-psy.nl/wp-content/uploads/2018/05/ART-Monitor-Mei2018.pdf>

-ART werkboek: De kunst van ART (De Tijdstroom)

-artikel over ART in de Lentis nieuwsbrief: http://art-psy.nl/wp-content/uploads/2017/07/Lentis-magazine-3_16_ART-wat-is-dat.pdf

CREW

Volledige titel onderzoek: Enhancing Supported Employment with Cognitive Remediation in early psychosis: 18-month results from a Randomized Controlled Trial

Contactpersoon: Daniëlle van Duin; dduin@trimbos.nl

Deelnemende instellingen: Antes (BAVO Europoort), Arkin, GGz Breburg, GGZ Drenthe, GGZ Oost Brabant, GGNet, Mondriaan, Parnassia Noord, Pro Persona, UMC Groningen

Doelstelling en uitwerking: onderzoek naar de werkzaamheid in de rehabilitatie naar van een cognitieve training (CRT) in combinatie met IPS in vergelijking met IPS zonder cognitieve training voor een cliëntenpopulatie met een vroege psychose.

Korte beschrijving methodiek: het CREW onderzoek is een multisite RCT die kijkt naar de toegevoegde waarde van een cognitieve training in combinatie van IPS in de rehabilitatie naar werk en opleiding ten opzichte van een controlegroep die IPS in combinatie met een passieve controle interventie kreeg. De cliënten werden maandelijks onderzocht op werk- en opleidingsuitkomsten en werden op baseline, post-treatment en 18 maanden na baseline (follow-up) getest op verbeteringen in symptomen, cognitie, empowerment en zelfstigma.

Meetinstrumenten en analyse:

Primaire uitkomstmaat: maandelijks gegevens van werk en opleiding werden bij de trajectbegeleider uitgevraagd. Daarmee werd, de employment rate het aantal uur gewerkt en de duur van het werk en de opleiding gemeten

Secondaire uitkomstmaat: Op baseline, post-treatment en follow-up werden demografische gegevens uitgevraagd, symptomen uitgevraagd door middel van de PANSS, cognitieve tests uitgevoerd (CPT, WCST, WLT, TMT, digit span en de CFQ) en werden vragenlijsten op het gebied van zelfstigma (ISMI) en empowerment (NEL) uitgevraagd.

Status onderzoek: afrondende fase

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-<https://www.werkenmetips.nl/wp-content/uploads/2018/11/CREW-studie-IPS-platform-2-nov-2018.pdf>

-<https://www.kenniscentrumphrenos.nl/wp-content/uploads/2019/02/Versterken-van-IPS-met-Cognitieve-training-Publieksversie-resultaten-25012019.pdf>

Effectiveness of IMR ..

Volledige titel onderzoek: Effectiveness of illness management and recovery (IMR) in the Netherlands: a randomised clinical trial.

Contactpersoon: Bert-Jan Roosenschoon; b.roosenschoon@parnassiagroep.nl

Deelnemende instellingen: Parnassia Groep/ Antes /Bavo-Europoort + Yulius Dordrecht

Doelstelling en uitwerking: this randomised multi-centre, single-blinded clinical trial is intended to compare IMR with treatment as usual for outpatient clients with a severe and persistent mental illness (SMI). We investigate whether IMR leads to better illness management, fewer symptoms and fewer relapses, and also to better subjective and objective recovery.

Korte beschrijving methodiek: the experimental Group: IMR + Care as Usual (CAU) is being compared to CAU-only. We have 3 moments of measurement: 1. at baseline, 2. after 1 year (post treatment), 3. after 1,5 year (follow-up).

Meetinstrumenten en analyse: the primary outcome measure is the score on the client version of the Illness Management and Recovery Scale. Secondary outcome measures are the clinician version of the Illness Management and Recovery scale, measures of illness management, coping, symptoms, the number of relapses, and measures of recovery. The analyses is based on the intention-to-treat principle, but also a completer analysis is executed. Generalized linear mixed models is used to investigate group difference between the experimental and control conditions, with times of measurement nested within study participants. As well as the main effects of time and condition, we will investigate whether there is a time x condition interaction effect with respect to illness management components (insight, medication adherence, coping, social support, addiction), clinical, functional and personal recovery.

Status onderzoek: de dataverzameling (3 metingen met 187 cliënten met SMI) is afgerond. Er zijn 3 artikelen verschenen, het resultaatartikel is nu in bewerking, daarna nog 2 artikelen.

Publicaties:

- Roosenschoon, B. J., van Weeghel, J., Bogaards, M., Deen, M. L., & Mulder, C. L. (2016). Illness Management & Recovery (IMR) in the Netherlands; a naturalistic pilot study to explore the feasibility of a randomized controlled trial. *BMC psychiatry*, *16*(1), 391. <https://psycnet.apa.org/record/2016-54966-001>

- Roosenschoon, B. J., Mulder, C. L., Deen, M. L., & van Weeghel, J. (2016). Effectiveness of illness management and recovery (IMR) in the Netherlands: a randomised clinical trial. *BMC psychiatry*, 16(1), 73. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26995361>

- Roosenschoon, B. J., Kamperman, A. M., Deen, M. L., van Weeghel, J., & Mulder, C. L. (2019). Determinants of clinical, functional and personal recovery for people with schizophrenia and other severe mental illnesses: A cross-sectional analysis. *PloS one*, 14(9). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/31532805>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

HAMLETT

Volledige titel onderzoek: Handling Antipsychotic Medication Longterm Evaluation of Targeted Treatment

Contactpersoon: Marieke Begemann

Deelnemende instellingen: Altrecht, AMC Amsterdam, Arkin, Delta, Dimence, Emergis, GGNet, GGz Centraal, GGZ Delfland, GGZ Drenthe, GGZ Friesland, GGZ inGeest, GGZ Noord-Holland-Noord, GGZ Rivierduinen, GGzE, Lentis, Maastricht UMC/Mondriaan, Mediant, Parnassia, ProPersona, Reinier van Arkel stichting, Trimbos instituut, UMC Groningen, UMC Utrecht, Yulius

Doelstelling en uitwerking: dit onderzoek wil antwoord geven op de vraag of patiënten die een eerste psychotische episode hebben ondergaan, anti-psychotische medicatie moeten blijven gebruiken gedurende ten minste één jaar of dat herstel op lange termijn beter is wanneer ze hun medicatie geleidelijk verminderen.

Korte beschrijving methodiek: het onderzoek is opgezet als een kosteneffectiviteit evaluatie naast een enkelblinde pragmatische gerandomiseerde superioriteitsstudie in twee parallelle groepen met een follow-up tijd van 4 jaar. Er dienen in totaal 512 patiënten met een leeftijd van 16-55 jaar, die gedurende 3-6 maanden stabiele remissie laten zien van een eerste episode van psychose en voor wie psychose niet werd geassocieerd met levensbedreigende zelfbeschadiging of geweld. Patiënten worden willekeurig gerandomiseerd in ofwel de experimentele of controle conditie. In de experimentele conditie zal geleidelijke dosisvermindering van antipsychotica plaats vinden volgens een afbouw schema van ongeveer 12 weken tot de medicatie maximaal wordt verminderd of volledig wordt gestopt. In de controle conditie zal de anti

psychotische medicatie tot ten minste 1 jaar na remissie gebruikt dienen te blijven worden.

Status onderzoek: werving/inclusie patiënten. Werving vindt plaats op 22 Nederlandse locaties. Binnen GGZ InGeest zullen patiënten worden geïnccludeerd in het VIP team.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-<https://www.umcutrecht.nl/nl/Subsites-nl/Hamlett/Home-nl>

HIC

Volledige titel onderzoek:

Contactpersoon: Laura van Melle; a.vanmelle@amsterdamumc.nl

Deelnemende instellingen: meer informatie volgt in een later stadium

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Korte beschrijving methodiek: meer informatie volgt in een later stadium

Status onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties:

Van Melle, A. L., Voskes, Y., de Vet, H. C. W., Van der Meijs, J., Mulder, C. L., & Widdershoven, G. A. M. (2019). High and intensive care in psychiatry: validating the HIC monitor as a tool for assessing the quality of psychiatric intensive care units.

Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research, 46(1), 34-43. <https://link.springer.com/article/10.1007/s10488-018-0890-x>

Verdere informatie over onderzoek:

-http://hic-psy.nl/wp-content/uploads/2017/06/Samenvatting-onderzoek-HIC-website_LM.pdf

IHT

Volledige titel onderzoek: Modelgetrouwheid en effectiviteit van IHT (Intensive Home Treatment)

Contactpersoon: Elnathan Prinsen; e.prinsen@dimence.nl

Deelnemende instellingen: Altrecht, Arkin, Dimence, Emergis, GGz Breburg, GGz Centraal, GGZ Ingeest, GGZ NHN, GGZ Rivierduinen, Parnassia, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: Intensive Home treatment (IHT) is in Nederland een relatief nieuw model voor het bieden van intensieve psychiatrische crisisbehandeling in de thuissituatie van de patiënt. Het is onduidelijk in hoeverre IHT-teams in Nederland modelgetrouw werken. Tevens is er geen onderzoek gedaan naar de effectiviteit van IHT-teams in Nederland. Ook internationaal is er weinig onderzoek en geen enkele studie die een verband legt tussen modelgetrouwheid en effectiviteit. Dat zal in deze studie worden onderzocht.

Korte beschrijving methodiek: in deze studie zal worden onderzocht of er een relatie is tussen de score op de modelgetrouwheidsschaal en de effecten van IHT op de patiënttevredenheid, het aantal en de duur van opnames en het functioneren van de patiënten. Er zal worden onderzocht of de vertaalde en aangepaste CORE modelgetrouwheidsschaal valide toepasbaar is als indicator voor de mate waarin IHT is gerealiseerd. De mate van modelgetrouwheid binnen IHT-teams in Nederland zal in kaart worden gebracht. Dit wordt gedaan door 20 IHT-teams te auditten en binnen die 20 teams patiënten te volgen.

Status onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-<https://www.dimencegroep.nl/onderzoek/wetenschappelijk-onderzoek/modelgetrouwheid-en-effectiviteit-van-ih>

- Prinsen, E., Wel, B., Mulder, N., & De Koning, N. (2016). *Handbook intensive home treatment*. Utrecht: de Tijdstroom.

I.ROC validatiestudie

Volledige titel onderzoek: I.ROC validatiestudie

Contactpersonen: Hettie Aardema (hettie.aardema@GGzdrenthe.nl), promovenda aan de RUG en opleider (VS-GGZ) bij GGZ Drenthe; Margot Metz, GGZ Breburg (m.metz@ggzbreburg.nl)

Deelnemende instellingen: GGZ Friesland, GGz Breburg GGZ Drenthe en Lentis.

Doelstelling en uitwerking: de praktijk heeft grote behoefte aan meetinstrumenten om herstel te meten en te ondersteunen bij het in kaart brengen van herstelwensen. De I.ROC is gevalideerd in Schotland en lijkt een geschikt instrument om ook in Nederland te gebruiken bij mensen met een ernstig psychiatrische aandoening. Er wordt door promovendus Hettie Aardema validatieonderzoek uitgevoerd naar de psychometrische eigenschappen van de I.ROC.

Korte beschrijving methodiek: kwantitatief onderzoek om de I.ROC te valideren voor EPA doelgroep. Kwalitatief onderzoek om feasibility te testen.

Status onderzoek: Afgerond. Publicatie is ingediend.

Inmiddels is de I.ROC in GGz Breburg breed uitgerold, zowel in de langdurige setting als de korterdurende cure behandeling. GGz Breburg heeft op cliënt en teamniveau actuele dashboards beschikbaar zodat de I.ROC benut kan worden bij het Samen Beslissen en Samen Leren van deze hersteldata.

Publicaties: Samenvattende presentatie door Margot Metz tijdens onderzoekersbijeenkomst platform Hvl over inhoud, validatie en gebruik I.ROC.

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://ggzdrenthe.nl/onderzoek-iroc>

Naar een bredere toepassing van WRAP

Contactpersoon: Ankie Lempens; alempens@trimbos.nl

Deelnemende instellingen: Pameijer, AVV, Enik/Lister, HVO Querido, GGz NHN, GGz Breburg. Onderzoek door KC Phrenos en Trimbos-instituut.

Doelstelling en uitwerking: de WRAP-training is een interventie die effectief is gebleken voor het herstel van mensen met een psychische kwetsbaarheid. De training wordt in een groeiend aantal praktijken aangeboden aan een steeds bredere doelgroep. Om een succesvolle (verbreding van de) implementatie van WRAP voor de toekomst te bewerkstelligen en de kwaliteit te helpen waarborgen, worden een implementatiehandreiking en een modelgetrouwheidsschaal voor WRAP ontwikkeld. Zodat in de toekomst meer mensen (nog beter) kunnen profiteren van WRAP.

Korte beschrijving methodiek: uit deskresearch en expertraadpleging leiden we de essentiële elementen van WRAP af. Deze vormen de basis voor een

modelgetrouwheidsschaal, die in een aantal WRAP-praktijken wordt getest. Door middel van groepsinterviews in zes WRAP-praktijken - met managers, trainers, coördinatoren en cursisten – bepalen we de belemmerende en bevorderende factoren van implementatie van WRAP. De praktijken stellen nadien elk een plan van aanpak op ter verbetering van de implementatie en gaan hiermee een half jaar aan de slag. Na dit half jaar worden ze opnieuw geïnterviewd waaruit leerpunten worden afgeleid. Op basis hiervan wordt de implementatiehandreiking ontwikkeld en de modelgetrouwheidsschaal definitief gemaakt.

Meetinstrumenten en analyse:

- Deskresearch
- Expertraadpleging (Delphi en focusgroepen)
- Groepsinterviews in 6 praktijken in twee rondes
- Actieonderzoek

Status onderzoek: dataverzameling (afronding einde najaar 2020).

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://phrenos.mett.nl/hvl/monitor/kwantitatieve+monitor/onderzoeksoverzicht/onderzoeken+op+thema/methodieken+herstel/1524868.aspx?t=Naar+een+bredere+toepassing+van+WRAP>

NECT

Volledige titel onderzoek: Narrative Enhancement and Cognitive Therapy (NECT)

Contactpersoon: Lars de Winter (Lwinter@kcphrenos.nl)

Deelnemende instellingen: GGNet, Molemann Mental Health en Parnassia. Het onderzoek wordt uitgevoerd door Kenniscentrum Phrenos.

Doelstelling en uitwerking: in dit pilotonderzoek wordt gekeken naar de effectiviteit en de uitvoerbaarheid van de NECT-interventie in Nederland.

Korte beschrijving methodiek: de Narrative Enhancement and Cognitive Therapy (NECT)-behandeling is ontwikkeld onder invloed van de patiëntenbeweging in de GGz. Ook kennis over de invloed van stigma op identiteitsvorming en de rol van het eigen persoonlijke narratief daarin vormden een belangrijke stimulans voor de oorspronkelijke ontwikkelaars uit Israël en de Verenigde Staten.

Bij NECT leren deelnemers ze hoe ze geïnternaliseerd stigma kunnen herkennen en hoe nadelig stigmatiserende overtuigingen zijn voor de persoonlijke identiteit. Door een eigen

persoonlijk verhaal – het narratief – kunnen ze zichzelf beter begrijpen en merken ze dat de aandoening niet bepalend hoeft te zijn voor de eigen identiteit.

Meetinstrumenten en analyse: primaire uitkomst is de ISMI. Een meetinstrument die zelf-stigma meet. Secundaire uitkomsten zijn de HHI (Hoop), de SCCS (self-concept clarity) en de QOL en persoonlijk herstel onderdelen van de IHS. Ook is er kwalitatieve data verzameld door middel van interviews met cliënt en uitvoerder.

Verbetertrajecten worden met behulp van mixed model analyses in kaart gebracht.

Status onderzoek: Afgerond. Artikel is ingediend.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.kenniscentrumphrenos.nl/nieuws/eerste-teams-starten-met-pilot-nect/>

<https://phrenos.mett.nl/nvp/nieuws/1269603.aspx?t=pilot+nect+gestart>

Resourcegroepen

Volledige titel onderzoek: Resourcegroepen in FACT: effecten, betekenis en implementatie

Contactpersoon: Cathelijn Tjaden; CTjaden@trimbos.nl

Deelnemende instellingen: de volgende 8 GGz-organisaties nemen deel aan het onderzoek met minstens 2 teams: Altrecht, Antes (dus ook BAVO/Delta/Bouman), Arkin, GGz Breburg, GGz Centraal, GGZ inGeest, Lentis, GGz NHN.

Doelstelling en uitwerking: het doel van het landelijke onderzoek is om de effectiviteit van het werken volgens de Resourcegroepen-methodiek in FACT te onderzoeken voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen, in vergelijking met FACT alleen. Daarnaast kijken we ook naar het implementatieproces en naar wat het opstarten van een Resourcegroep betekent voor cliënten, hun naasten en de professionals.

Korte beschrijving methodiek: met de Resourcegroepen wordt een belangrijke stap gezet om belangrijke naasten structureel bij de behandeling te betrekken en om eigenaarschap en regie van de cliënt te vergroten. Volgens de methodiek vormt de cliënt en diens naasten, samen met de behandelaar en andere zorgprofessionals, een ondersteuningsteam: de Resourcegroep. Een Resourcegroep komt gemiddeld eens per drie maanden samen om hersteldoelen van de cliënt te bespreken en te bepalen welke rol elk groepslid kan spelen om deze doelen te bereiken. Hiernaast zijn er verschillende trainingen beschikbaar om de kennis, draagkracht en vaardigheden van de

Resourcegroep-leden te ontwikkelen. De Resourcegroepen dragen zo bij aan een betere samenwerking van verschillende hulpbronnen en geven hiernaast meer zicht op de dagelijkse belasting van belangrijke naasten. Een ander kenmerkend onderdeel van de Resourcegroep is de continuïteit: de groep blijft bestaan, ook als er geen indicatie meer is voor behandeling binnen de specialistische geestelijke gezondheidszorg (GGz). De GGz stapt dan uit de groep, maar de groep zelf blijft, nu als netwerk, om de cliënt heen staan, eventueel aangevuld met iemand van het sociale wijkteam of de praktijkondersteuner van de huisarts. Zo kan de Resourcegroep iemand blijvend ondersteunen in het persoonlijk en maatschappelijk herstel.

Meetinstrumenten en analyse:

Het onderzoek bestaat uit twee delen:

- 1)kwantitatieve evaluatie: met een Randomised Controlled Trial (RCT) wordt onderzocht of deelname aan een Resourcegroep binnen FACT bijdraagt aan verbeterde cliëntuitkomsten ten opzichte van FACT zoals gewoonlijk. Primaire uitkomstmaat is empowerment (NEL), secundaire uitkomstmaten zijn: kwaliteit van leven (MANSA), persoonlijk herstel (I.ROC), sociale contacten (frequentie en ervaren kwaliteit), sociaal en maatschappelijk functioneren (WHODAS 2.0/GAF/SOFAS), tevredenheid met zorg (CSQ/domein naasten van de VSSS-EU) en zorggebruik en de daaraan verbonden kosten (TiC-P/EQ-5D-5L);
- 2)verdiepende, kwalitatieve evaluatie naar de inhoudelijke betekenis voor cliënten en RG-leden op casusniveau.

Status onderzoek: data-verzameling

Publicaties:

- Tjaden, C. D., Mulder, C. L., van Weeghel, J., Delespaul, P., Keet, R., Castelein, S., ... & Kroon, H. (2019). The resource group method in severe mental illness: study protocol for a randomized controlled trial and a qualitative multiple case study. *International Journal of Mental Health Systems*, 13(1), 15.

<https://ijmhs.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13033-019-0270-2>

- Nordén, T., Malm, U., & Norlander, T. (2012). Resource Group Assertive Community Treatment (RACT) as a tool of empowerment for clients with severe mental illness: a meta-analysis. *Clinical practice and epidemiology in mental health: CP & EMH*, 8, 144.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3502888/>

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/start-onderzoek-resourcegroepen-in-fact-zorg>

SMILE

Volledige titel onderzoek: Cost-effectiveness of a tailored lifestyle intervention in patients with serious mental illness: SMILE studie

Contactpersoon: meer informatie volgt in een later stadium

Deelnemende instellingen: GGZ InGeest, GGz Centraal & Altrecht/Lister

Doelstelling en uitwerking: het doel van deze studie is het gewicht verminderen en de gezondheid verbeteren na 1 jaar bij personen met een ernstig psychiatrische aandoening die worden behandeld door FACT-teams, door middel van een op maat gesneden leefstijl interventie gericht op een gezond dieet en verhoogde fysieke activiteit.

Korte beschrijving methodiek: de interventie bestaat uit groepsessies met persoonlijke actieplannen en maakt gebruik van elementen van motiverende interviews en doelen stellen. Effectiviteit en kosteneffectiviteit van de aangepaste leefstijlinterventie zullen geëvalueerd worden in vergelijking met de gebruikelijke zorg. Het onderzoek verloopt via cluster randomisatie; 18 deelnemende FACT-teams worden willekeurig toegewezen aan de experimentele van de op maat gesneden leefstijl interventie of dan wel controle conditie van gebruikelijke zorg.

Status onderzoek: lopend

Publicatie:

- Walburg, F. S., van Meijel, B., van Tulder, M. W., & Adriaanse, M. C. (2019). Cost-effectiveness of a lifestyle intervention for people with a serious mental illness (SMILE): design of a pragmatic cluster-randomised controlled trial. *BMC psychiatry*, 19(1), 151.

<https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-019-2132-5>

- Green, C. A., Yarborough, B. J. H., Leo, M. C., Yarborough, M. T., Stumbo, S. P., Janoff, S. L., ... & Stevens, V. J. (2014). The STRIDE weight loss and lifestyle intervention for individuals taking antipsychotic medications: a randomized trial. *American Journal of Psychiatry*, 172(1), 71-81.

<https://ajp.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/appi.ajp.2014.14020173>

Verdere informatie over onderzoek:

<http://smile-studie.nl/>

Societal participation with Boston Psychiatric Rehabilitation..

Volledige titel onderzoek: Societal participation with Boston Psychiatric Rehabilitation for patients with severe mental illness: a cost effectiveness study.

Contactpersoon: Sarita Sanches; SSanches@kcphrenos.nl

Deelnemende instellingen: Altrecht FACT/Gebiedsteams GGZ, ABC en Rintveld, Parnassia (voorheen Dijk en Duin), Brijder, Lister, Cosis (voorheen Promens Care)

Doelstelling en uitwerking: met dit onderzoek wordt beoogd inzicht te krijgen in de effectiviteit en kosteneffectiviteit van de Boston Individuele Rehabilitatiebenadering (IRB) vergeleken een actieve controle conditie (ACC) voor patiënten met EPA die een wens hebben op het gebied van maatschappelijke participatie (betaald werk, opleiding, onbetaald werk, zinvolle dagbesteding en sociale contacten). De resultaten van het onderzoek zouden kunnen leiden tot implementatie op bredere schaal. Tevens zouden hulpverleners bij bewezen effectiviteit de beschikking hebben over een 'evidence-based' methode om mensen te helpen bij het bereiken van hun doelen op het gebied van participatie.

Korte beschrijving methodiek: een multicenter randomised clinical trial waarin 188 patiënten met ernstige psychiatrische problematiek (EPA) zijn geïncludeerd die een wens hebben voor verandering op het gebied van maatschappelijke participatie. De behandeling duurt een jaar bestaat uit het eens per 2 weken aanbieden van een begeleidingscontact volgens de Boston Individuele Rehabilitatiebenadering (IRB) in de interventiegroep, of volgens reguliere zorg met de expliciete opdracht om aan het doel te werken (actieve controle conditie: ACC). Metingen met vragenlijsten zijn verricht op baseline, na 6 maanden en na 12 maanden.

Meetinstrumenten en analyse: de primaire uitkomstmaat is maatschappelijk participatie gemeten op 3 manieren: 1) maatschappelijk participatie in de afgelopen 6 maanden is gemeten met de Occupation and Employment subschaal van de Birchwood Social Functioning Scale (SFS_OE), 2) het huidige niveau van maatschappelijke participatie is gemeten met de Participatieladder van Divosa, 3) het totaal aantal uur dat iemand participeert in betaald of onbetaald werk is bij de deelnemers uitgevraagd door middel van een gestructureerd interview.

Secundaire uitkomstmaten zijn: subjectief gevoel van doel halen, uitgevraagd middels een gestructureerd interview bij de deelnemers, psychosociaal functioneren gemeten met de Birchwood Social Functioning Scale, kwaliteit van leven met de Manchester Quality of Life Schedule (MANSA) herstel met de Recovery Assessment Scale (RAS), self-efficacy gemeten

met de General Self Efficacy Scale (GSES), kosten zijn gemeten vanuit maatschappelijk perspectief met de Trimbos and Institute of Medical Technology Assessment Cost Questionnaire for Psychiatry (TIC-P) en generieke gezondheidsstatus is gemeten met de 12-item Short Form Health Survey (SF-12). Deze is volgens een algoritme omgezet in SF6D scores waarmee Quality Adjusted Life Years (QALYs) zijn berekend.

Sociaal demografische informatie is verzameld door middel van een gestructureerd interview, psychiatrische symptomen en remissie zijn gemeten met de extended 24-item version van de Brief Psychiatric Rating Scale (BPRS) en kwaliteit van de therapeutische relatie is gemeten met de cliënt en therapeut versies van de Helping Alliance Scale.

De data is geanalyseerd volgens het 'intention to treat' principe met 3-level linear mixed models in HLM. De kosteneffectiviteit analyses zijn uitgevoerd in SPSS en uitgedrukt in kosten afgezet tegen sociale participatie geoperationaliseerd als de gedichotomiseerde SFS_OE subschaal. Tot slot is nog een cost utility analyse uitgevoerd met de QALY als uitkomstmaat. Bootstrapping met 1000 replicaties is uitgevoerd om de onzekerheid rondom kosteneffectiviteit- en cost-utility ratios vast te stellen.

Status onderzoek: het onderzoek bevindt zich in de afrondende fase. Het hoofdartikel naar de effectiviteit zal binnenkort gepubliceerd worden en het artikel over de kosteneffectiviteit is in de maak.

Publicaties:

- Sanches, S. A., Swildens, W. E., van Busschbach, J. T., Stant, A. D., Feenstra, T. L., & van Weeghel, J. (2015). Cost effectiveness and budgetary impact of the Boston University approach to psychiatric rehabilitation for societal participation in people with severe mental illness: a randomised controlled trial protocol. *BMC psychiatry*, 15(1), 217.

<https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-015-0593-8>

- Sanches, S. A., Swildens, W. E., van Busschbach, J. T., Farkas, M. D., van Weeghel, J., & van Wel, T. (2018). FiRe: Evaluation of a fidelity measure to promote implementation of evidence-based rehabilitation. *Psychiatric rehabilitation journal*, 41(1), 46.

https://www.researchgate.net/profile/Jaap_Van_Weeghel/publication/318891280_FiRe_Evaluation_of_a_Fidelity_Measure_to_Promote_Implementation_of_Evidence-Based_Rehabilitation/links/59a8fda6a6fdcc23983a21bb/FiRe-Evaluation-of-a-Fidelity-Measure-to-Promote-Implementation-of-Evidence-Based-Rehabilitation.pdf

- Sanches, S. A., van Busschbach, J. T., Michon, H. W., van Weeghel, J., & Swildens, W. E. (2018). The role of working alliance in attainment of personal goals and improvement in quality of life during psychiatric rehabilitation. *Psychiatric Services*, 69(8), 903-909.

<https://ps.psychiatryonline.org/doi/full/10.1176/appi.ps.201700438>

- Sanches, S. A., Swildens, W. E., van Busschbach, J. T., & van Weeghel, J. (2019). Identifying social participation subgroups of individuals with severe mental illnesses: a latent class analysis. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 54(9), 1067-1077. <https://link.springer.com/article/10.1007/s00127-019-01704-y>

Verdere informatie over onderzoek:

<https://erkendeinterventiesggz.trimbos.nl/erkende-interventies/individuele-rehabilitatie-benadering>

Stemmenhoordersgroepen

Volledige titel onderzoek: Landelijk onderzoek Stemmenhoordersgroep

Contactpersoon: Barbara Schaefer; B.Schaefer@parnassia.nl

Deelnemende instellingen: Parnassia, Emergis, Hersteltalent, SCIP (onderdeel van HVO Querido), MetGGZ, RIBW Nijmegen en Rivierenland, Stichting Anton Constandtse, Mind

Doelstelling en uitwerking: uit het werk van Romme en Escher is naar voren gekomen dat stemmenhoorders de behoefte hebben om in een veilige omgeving zonder vooroordelen open te kunnen praten over hun stemmen met andere stemmenhoorders. Op diverse plaatsen in de wereld zijn er lokale en nationale netwerken die stemmenhoorders de gelegenheid bieden om op een rustige en positieve manier met hun ervaringen om te gaan. Ook zijn al jaren op verschillende plekken in de wereld stemmenhoordersgroepen actief. Hoewel uit resultaten van evaluerend onderzoek blijkt dat deze groepen als prettig en waardevol worden ervaren, zijn er in Nederland nog relatief weinig van deze stemmenhoordersgroepen. Een aantal vooraanstaande professionals op het gebied van stemmenhoren en stemmenhoordersgroepen hebben de handen ineen geslagen om samen meer zicht te krijgen op de mogelijke werkzame bestanddelen van de stemmenhoorders-groepen, de huidige werkwijze van een aantal stemmenhoordersgroepen in Nederland en hoe deelnemers de stemmenhoordersgroepen ervaren. Vragen die daarbij leven zijn: helpt het de deelnemers hun schroom te overwinnen om over de stemmen te praten, om deze ervaringen te accepteren, op zoek te gaan naar manieren om met de stemmen om te gaan, om betekenis te verlenen aan de stemmen en om herkenning en erkenning te vinden; welke onderdelen vinden de deelnemers (vooral) herstelondersteunend en waarom?

Korte beschrijving methodiek: deelnemers van acht verschillende groepen uit het hele land deden mee aan het onderzoek. De begeleider(s) van de stemmenhoordersgroepen maken na afloop van iedere bijeenkomst notities tijdens de looptijd van het onderzoek. De inhoud van de notities gaat over algemene informatie, zoals het aantal aanwezigen, hoe

lang de bijeenkomst duurde en welke thema's besproken zijn. Verder worden er vragenlijsten en interviews gebruikt.

Meetinstrumenten en analyse: informatie wordt op verschillende manieren verzameld. Door middel van Concept-mapping (een geschikte methode om complexe onderwerpen in kaart te brengen met verschillende belanghebbenden (Trochim, 1989)) is in beeld gebracht wat volgens verschillende experts specifieke kenmerken van Stemmenhoordersgroepen zijn (waarin onderscheidt dit aanbod zich van andere groepen voor stemmenhoorders). Ook zijn er bijeenkomsten geweest met facilitators van deze groepen om informatie te verzamelen voor kwalitatief onderzoek.

Deelnemers van acht verschillende groepen vulden een jaar lang verschillende vragenlijsten in (m.b.t. o.a. stemmenhoren (AVHRS_Q en VAAS), empowerment (MHCS) en ondersteuning bij herstel (INSPIRE) drie keer per jaar en de Group Session Rating Scale per bijeenkomst). In een open interview konden ze over hun ervaringen met de stemmenhoordersgroep vertellen.

Status onderzoek: bijna afgerond - Enkele bijdrages bij verschillende congressen. Aan artikelen wordt momenteel gewerkt.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://hersteltalent.nl/wp-content/uploads/2016/02/Onderzoek-stemmenhoordersgroep.pdf>

<http://www.stichtingweerklank.nl/barbara-schaefer-onderzocht-stemmenhoordersgroepen/#.XhyTDINKgdU>

UP's studie (onderzoekslijn ten behoeve van het verbeteren van herstel bij mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen)

Volledige titel onderzoek: UP's studie: een onderzoekslijn ten behoeve van het verbeteren van herstel bij mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen.

Contactpersoon: Bernice van Aken in samenwerking met prof.dr. Niels Mulder, prof.dr. Jaap van Weeghel

Deelnemende instellingen: Parnassia Groep/Antes, Emergis, GGz Breburg, GGz Oost-Brabant en Yulius

Doelstelling en uitwerking: dit betreft een vijfjarig prospectief cohort-onderzoek naar (verschillen in) het beloop en determinanten voor herstel onder mensen met een psychotische stoornis: 400 mensen met een vroege psychose en 600 mensen met een chronische psychose.

Korte beschrijving methodiek: in dit onderzoek worden verschillende herstel uitkomstmaten en determinanten van herstel onderzocht om de prognose van een psychose positief te beïnvloeden

Meetinstrumenten en analyse: uitkomstmaten betreffen symptomatisch, functioneel, maatschappelijk en persoonlijk herstel, alsook somatisch functioneren. Determinanten voor herstel en somatisch functioneren zijn patiëntgebonden factoren (o.a. symptomen, functioneren en coping), omgevingsfactoren (o.a. netwerk omvang, sociale steun, life events in verleden en heden) en behandeling-gerelateerde factoren. Aan de hand van gevonden determinanten zal in aparte add on studies (onder nieuw geworven patiënten) geprobeerd worden om de prognose positief te beïnvloeden.

Status onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.upsstudie.nl/onderzoek.html>

Victoria

Volledige titel onderzoek: Victoria onderzoek

Contactpersoon: Wendy Albers; w.m.m.albers@uvt.nl

Deelnemende instellingen: GGzE, Parnassia (voormalig Dijk & Duin), TiU – Tranzo, R92, NWO

Doelstelling en uitwerking: mensen met ernstige psychische aandoeningen ervaren meer slachtofferschap en andere tegenslagen bij sociale participatie dan de rest van de bevolking. Daarnaast ervaren ze ook vaker stigmatisering en discriminatie. Deze tegenslagen vormen belangrijke barrières voor participatie en herstel. Binnen de ambulante teams zijn er weinig tools om daar op een structurele en systematische manier mee om te gaan. Het doel van het project was om zo'n tool te ontwikkelen om meer

(h)erkenning te geven aan deze nare ervaringen, zodat er uiteindelijk meer ruimte komt voor participatie en herstel.

Korte beschrijving methodiek: het is een gespreksmodule voor de professional die bestaat uit vier simpele stappen, waarbij samen met de cliënt wordt onderzocht of er sprake is van problemen rondom participatie. Vervolgens wordt bekeken of binnen het vermijden of vastlopen in participeren sprake is van een nare ervaring. Die wordt geanalyseerd door aan te sluiten bij het narratief van de cliënt, met als doel meer bewustwording en begrip te creëren tussen cliënt en hulpverlener voor deze tegenslag. Door te kijken naar de onderliggende wens van de cliënt om zich in deze specifieke situatie te begeven, wordt weggegaan van het negatieve door er een leerervaring van te maken, en weer ruimte te creëren voor bijv. IPS, NECT of een revalidatietraject.

Meetinstrumenten en analyse: SFS, Veiligheidsmonitor, Inventarisatielijst sociale steun, DISC-12, MANSA, MHCS, HoNOS, specifieke vragen omtrent de interventie en IRB. *Analyses:* we hebben een latente klasse analyse gedaan, binnen de RCT een longitudinale multilevel analyse (lineair mixed models en GEE), en binnen de procesevaluatie mixed methods met oa kwalitatieve semi-gestructureerde interviews.

Status onderzoek: dataverzameling is afgerond, het project zelf wordt in oktober '19 afgerond.

Publicaties:

- Albers, W. M., Roeg, D. P., Nijssen, Y., Bongers, I. M., & van Weeghel, J. (2018). Effectiveness of an intervention for managing victimization risks related to societal participation for persons with severe mental illness: a cluster RCT study protocol. *BMC psychiatry*, 18(1), 247.

<https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-018-1831-7>

- Albers, W. M., Roeg, D. P., Nijssen, Y., Van Weeghel, J., & Bongers, I. M. (2018). Profiling of victimization, perpetration, and participation: A latent class analysis among people with severe mental illness. *PloS one*, 13(11), e0208457.

<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0208457>

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.ggzei.nl/posts/victoria-maatschappelijke-participatie-en-het-overwinnen-van-tegenslagen>

Youth F-ACT

Volledige titel: Youth F-ACT Multicentre Study. Insight into Youth F-ACT: Evaluating psychosocial functioning of adolescents in treatment and associations between model fidelity and treatment outcome.

Contactpersoon: Marieke Broersen; m.broersen@GGzoostbrabant.nl

Deelnemende instellingen: GGZ Oost Brabant leidt in samenwerking met het Trimbos-instituut, Tilburg University en zes andere GGZ instellingen het wetenschappelijk multicenter onderzoek naar het zorgorganisatiemodel Flexible Assertive Community Treatment (F-ACT) voor jeugd. GGZ NHN (1 team), Triversum (2 teams), Accare (4 teams), Lucertis (4 teams), GGZ OB (2 teams), Mondriaan (1 team), Kenter Jeugdhulp (2 teams)

Doelstelling en uitwerking: de afgelopen jaren is de vraag naar het F-ACT jeugd zorgmodel toegenomen en kent het aantal F-ACT Jeugdteams een opmars. Door het bieden van intensieve zorg aan cliënten in de wijk met ernstige psychische problemen en daarnaast complexe problemen op meerdere levensgebieden – een manier van zorg die tot voor kort alleen in de kliniek plaatsvond - lijkt het zorgmodel een onmisbare schakel in de bestaande zorg en gaat het versnippering van de zorg tegen. Dit zorgmodel sluit aan bij de beweging richting verdere ambulantisering, waarbij hulpverleners in de wijk steeds belangrijker worden. Binnen de zorg voor jeugd is er op dit moment nog weinig zicht op het verloop van het psychisch- en maatschappelijk functioneren van jongeren die worden behandeld met behulp van het F-ACT Jeugd zorgmodel. De resultaten lijken veelbelovend, maar zijn gebaseerd op kleinschalig onderzoek. Onderzoek hiernaar is van groot belang om het zorgmodel te optimaliseren en de kracht van F-ACT Jeugd te duiden.

Korte beschrijving methodiek: in dit onderzoek wordt de verandering in het psychisch- en maatschappelijk functioneren over de loop van de F-ACT zorg bestudeerd en wordt gekeken of deze verandering samenhangt met de modelgetrouwheid van de teams. Dit laat de facetten van de F-ACT methodiek zien die belangrijk zijn voor positieve uitkomsten, maar ook noodzakelijke aanvullingen in het model waar op doorontwikkeld kan worden.

1) Bestuderen van het psychisch- en maatschappelijk functioneren bij jongeren met ernstige psychische aandoeningen die behandeld worden met behulp van het F-ACT Jeugd zorgmodel. Belangrijke pijlers waar het onderzoek zich hierbij op richt zijn het verloop van het dagelijks functioneren, kwaliteit van leven, empowerment, risico op vroegpsychose, cliënttevredenheid en ontwikkelingen in de gezinscontext.

2) Bestuderen of de mate van veranderingen van het psychisch- en maatschappelijk functioneren bij jongeren met ernstige psychische aandoeningen samenhangen met specifieke subschalen van de modelgetrouwheidschaal en modelgetrouwheid als geheel.

3) Bestuderen of subgroepen verschillen in de mate waarin zij profiteren van F-ACT Jeugd.

4) Bestuderen of er een afname in zorggebruik is bij jongeren die behandeld worden door F-ACT Jeugdteams.

Het onderzoek betreft een prospectieve longitudinale cohortstudie bij F-ACT Jeugd cliënten, afkomstig van zeven instellingen. Bij deze observationele studie wordt de te ontvangen F-ACT zorg gemonitord, middels klinisch relevante vragenlijsten die voor een groot deel zijn opgenomen in de basisset voor Routine Outcome Monitoring (ROM). Verder zullen enkele gegevens (behandelminuten, aantal opnamen, diagnose) uit het DBC (Diagnose-Behandelcombinatie) systeem worden verkregen. Er vinden 4 meetmomenten plaats per deelnemer. De nulmeting vindt plaats bij aanvang van de zorg, meetmoment 2 na 6 maanden, meetmoment 3 na 12 maanden en meetmoment 4 na 18 maanden. In zijn totaliteit neemt het meettraject bij één cliënt 1.5 jaar in beslag. Tijdens elk meetmoment zal een set vragenlijsten worden ingevuld door de cliënt, de ouder(s) en de hulpverlener.

Meetinstrumenten en analyse:

Variable	Instrument	Time of assessment in months
Clinician ratings		
Daily functioning	HoNOSCA	T0 T6 T12 T18
Demographics	Demographics questionnaire	T0
Content of care	Content of care questionnaire	T6 T12 T18
Self-report		
Psychosocial functioning	SDQ	T0 T6 T12 T18
Quality of life	Kidscreen-10 + additional questions	T0 T6 T12 T18
Depressive symptoms	CDI-2	T0 T6 T12 T18
Social support	scale 'relationship with friends' from the Kidscreen-52	T0 T6 T12 T18
Empowerment	subscale 'interactional empowerment' from the questionnaire EMPO 2.0	T0 T6 T12 T18
Psychosis risk screening	PQ-16	T0 T6 T12 T18
Treatment satisfaction	4 brief questions based on the Jeugdthermometer	T0 T6 T12 T18
Care utilization	Care utilization questionnaire	T0
Care utilization and coordination	Care utilization and coordinator questionnaire	T6 T12 T18
Parent-report		
Psychosocial functioning - child	SDQ-P	T0 T6 T12 T18
Quality of life - child	Kidscreen-10 parent version	T0 T6 T12 T18
Mental health status	MHI-5	T0 T6 T12 T18
Parenting stress	OBVL-K	T0 T6 T12 T18

Treatment satisfaction

4 questions based on the
Jeugdthermometer parent version

T0 T6 T12 T18

Voor de beantwoording van de onderzoeksvragen met betrekking tot de verandering van de psychische- en maatschappelijke problemen en de relatie van deze verandering met modelgetrouwheid zal gebruik worden gemaakt van Latent Growth Curve Analysis (LGCA; Mplus). Op basis van 4 meetmomenten wordt voor elk van de onderzoeksvariabelen getoetst wat de best passende functie is om het verloop over tijd te meten.

Status onderzoek: de dataverzameling loopt nog en wordt rond januari 2020 afgerond. De baselinemetingen zijn binnen en worden op dit moment geanalyseerd.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.ggzoostbrabant.nl/76-wetenschappelijk-onderzoek/onderzoeklijnen/814-f-act-jeugdonderzoek>

Instellingsspecifieke onderzoeken

Op alfabetische volgorde

Active Recovery Triad (ART) in verbinding met onderzoek bij HIC, FACT, R-ACT en inzet ervaringsdeskundigen

Volledige titel onderzoek: Active Recovery Triad (ART) in verbinding met onderzoek bij HIC, FACT, R-ACT en inzet ervaringsdeskundigen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Yolande Voskes & Margot Metz, GGz Breburg; y.voskes@ggzbreburg.nl, m.metz@ggzbreburg.nl

Doelstelling en uitwerking: GGz Breburg houdt zich bezig met de doorontwikkeling van de gevalideerde ART modeltrouwschaal zowel kwalitatief als kwantitatief onder meer met behulp van de I.ROC herstelschaal.. Op deze manier worden zowel cijfermatige trends als verdiepende (achtergrond) informatie bij de ART doelgroep zichtbaar gemaakt.

Hoe wordt dit gemeten: binnen GGz Breburg wordt de ART modeltrouwschaal gebruikt en herstel met de I.ROC gemeten. Op basis van kwalitatieve en kwantitatieve informatie, wordt verbinding gelegd tussen de modeltrouwschaal, de implementatie in de praktijk en de I.ROC bij de ART doelgroep. Ook worden de modeltrouwscores en I.ROC resultaten

teruggekoppeld aan de teams en wordt de verbinding gelegd met de implementatie van FACT, HIC en R-ACT initiatieven en met inzet van (familie)ervaringsdeskundigheid.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Afbouw van gelijktijdig voorgeschreven eerste en tweede generatie antipsychotica (promotieonderzoek)

Volledige titel onderzoek: Afbouw van gelijktijdig voorgeschreven eerste en tweede generatie antipsychotica (promotieonderzoek)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): M. Shakir; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: RCT om de effectiviteit en bijwerkingen van afbouwen naar een antipsychoticum te vergelijken met continueren van twee antipsychotica.

Hoe wordt dit gemeten: monitoring medicatie, lichamelijke en geestelijke gezondheid en terugval.

Status van onderzoek: Afrondend, bezig met analyses en schrijven

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-<https://www.platformpsychofarmaca.nl/onderzoek/lopend-onderzoek/overig/nieuwe-lopend-onderzoek-pagina-3/>

Ambulantisering vanuit clientperspectief

Volledige titel onderzoek: Ambulantisering vanuit clientperspectief

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGz InGeest

Doelstelling en uitwerking: het onderzoeksprogramma bestaat uit onderling gerelateerde observationele studies bij personen met een ernstig psychiatrische aandoening (EPA).

Door middel van een representatieve steekproef van personen met een EPA uit de twee grootste buurtcombinaties van elk stadsdeel in Amsterdam (n=14) en hun naasten (familie, vrienden) beoogt dit onderzoek handvatten vorm te kunnen geven om ambulante zorg- en dienstverlening aan personen met een EPA te optimaliseren om de maatschappelijke participatie van personen met een EPA te bevorderen.

Hoe wordt dit gemeten: de belangrijkste uitkomstmaten van het onderzoek zijn geobserveerde veranderingen tussen de twee meetmomenten bij respondenten op het gebied van herstel, zelfredzaamheid, sociale uitsluiting, mate van klachten/functioneren, participatie, kwaliteit van leven, subjectieve leefbaarheid/veiligheid/victimisatie, (zelf)stigmatisering/discriminatie, verslaving, medicatie- en behandeltrouw, voorzien in zorgbehoefte en continuïteit van zorg, beleving woonsituatie, regie, sociale contacten/eenzaamheid, zingeving, ingrijpende levensgebeurtenissen en bewegen. Begin 2020 is de eerste meting afgerond en zijn 638 mensen met een EPA geïnccludeerd, waarvan 102 via InGeest. De deelnemers bij InGeest zijn geworven binnen de FACT teams, de chronische basis GGZ en de poli bipolaire stoornissen. De tweede meting zal naar verwachting zomer 2020 van start gaan.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Ambulantisering Amsterdam

Volledige titel onderzoek: Onderzoeksprogramma omtrent de gevolgen van ontwikkelingen in ambulante hulpverlening aan personen met een Ernstige Psychiatrische Aandoening.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGD Amsterdam i.s.m. GGZ InGeest, Arkin, HVO Querido. Menno Segeren msegeren@ggdamsterdam.nl

Doelstelling en uitwerking: het programma Ambulantisering Amsterdam onderzoekt de gevolgen van de toenemende ambulante zorg- en dienstverlening aan mensen met een EPA voor cliënten, hun naasten, omwonenden, hun zorg- en dienstverleners en de gemeente.

Hoe wordt dit gemeten: we verzamelen gegevens over een groep Amsterdammers met een EPA, hun naasten, hun burens, hun zorg- en dienstverleners, en hun buurt(-

combinatie) in de gemeente. Om de ontwikkeling van de (gevolgen van) ambulantisering in kaart te brengen worden op tenminste twee momenten gegevens verzameld. De kern van het onderzoeksprogramma bestaat daarmee uit vijf studies die allemaal gerelateerd zijn aan de eerste en voornaamste studie: de studie naar (het functioneren van) mensen met een EPA. Bij de werving van deelnemers aan de studies is rekening gehouden met de indeling van de stad in zeven stadsdelen (en Westpoort), 22 gebieden, 99 buurtcombinaties en 481 buurten. Deelnemers worden geworven in 14 (2 in ieder stadsdeel) van de 99 buurtcombinaties.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

-<https://www.ggd.amsterdam.nl/beleid-onderzoek/psychosociale/ambulantisering/>

Arbeidsmatige dagbesteding via werkleerbedrijven

Volledige titel onderzoek: Arbeidsmatige dagbesteding via werkleerbedrijven

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Vincent van den Dries, manager Emergis

Doelstelling en uitwerking: Emergis heeft de ambitie om het aantal cliënten met activiteiten in een werkleerbedrijf binnen vijf jaar te verdubbelen naar 900 waarbij we ons nadrukkelijk richten op arbeidsmatige dagbesteding.

Hoe wordt dit gemeten:

1. SROI-analyse, in samenwerking met gemeenten: wát doen we, 'waarom zijn wij op aard' en voor welke partijen levert het wát op?
2. ROPI

Status van onderzoek: doelstelling met nog niet bereikt, hier blijft aan gewerkt worden. Meting door middel van SROI en ROPI nog niet plaatsgevonden. Clientwaarderingsonderzoek wordt uitgezet.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.omroepzeeland.nl/nieuws/106636/Onze-werkleerbedrijven-zijn-geluxfabriekjes-wie-wil-daar-nu-niet-werken>

Active Recovery Triad (ART)

Volledige titel onderzoek: Active Recovery Triad (ART)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Parnassia

Doelstelling en uitwerking: bij iedere patiënt in de WLZ is er op dit moment extra aandacht voor gestagneerd herstel. De ART-methodiek kan een belangrijk hulpmiddel zijn om dit gestagneerd herstel op te heffen. ART richt zich op de verschillende hersteldimensies (is in de praktijk niet te scheiden).

Hoe wordt dit gemeten: door middel van de IHS en het meten van de implementatiegraad door middel van modeltrouw scores. In de toekomst waarschijnlijk ook andere specifieke proces- en uitkomstmaten (m.b.t. de uitkomstmaten willen we aansluiting zoeken met al lopende onderzoeken en verder denken we bijvoorbeeld ook aan big-data onderzoek en/of spiegelscan ingevuld door naasten/familie (van Ypsilon, en/of wellicht Quickscan door het team?) en/of de INSPIRE).

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

ART monitor

Volledige titel onderzoek: ART-monitor (Active Recovery Triad)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Lieke Zomer, Amsterdam UMC, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: op één van de beschermd wonen locaties van Reinier van Arkel werken volgens het ART-model intensiveren/ verbeteren, en het verbreden richting andere woonlocaties.

Hoe wordt dit gemeten: het team dat werkt volgens het ART model, maakt gebruik van de ART-monitor. In januari is een nulmeting gedaan, waarvan de uitkomsten worden gebruikt om het model nog beter in praktijk te brengen.

Status van onderzoek: audit één woonlocatie afgerond. Auditrapport beschikbaar.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://issuu.com/reiniervanarkelggz/docs/reinierwinter1819/44>

Betrokkenheid triade BHP

Volledige titel onderzoek: Betrokkenheid van cliënt en familie in de behandelplanbespreking

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Michelle Hendriks, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: wat heeft het team nodig om de participatie van de cliënt en naasten te kunnen realiseren in de behandelplanbespreking?

Hoe wordt dit gemeten: interviews met verpleegkundigen.

Status van onderzoek: gestart

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Beschermd Thuis

Volledige titel: Beschermd thuis voor mensen met langdurende psychische problematiek: De ontwikkeling van een uitgangskader voor kwalitatief goede en effectieve zorg in de wijk

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling):* Tranzo, Tilburg University promovendus Caroline van Genk, Diana Roeg*, Maaïke van Vugt, Jaap van Weeghel, Tine van Regenmortel.

Doelstelling en uitwerking: Beschermd en begeleid wonen instellingen zijn gericht op integratie van mensen met psychische problematiek in de wijk en richten zich daarbij op ontwikkeling en begeleiding in het herstel en de zelfstandigheid op meerdere leefgebieden, waaronder het wonen, werken, financiën en sociale relaties. In Nederland

streven de beleids- en zorgpartners naar verdergaande ambulantisering van het zorgaanbod voor mensen met psychische problematiek. In het sociale domein is deze doelstelling onderstreept door het adviesrapport van Commissie Dannenberg: *Toekomst beschermd wonen* in 2015 (1). Aangenomen wordt dat een hogere mate van autonomie en weinig restrictieve benadering het zelfvertrouwen, participatie en herstel bevorderen en meer tegemoet komt aan de zorgbehoeften van mensen.

Nieuwe vormen van aanbod moeten een volwaardig ambulant alternatief bieden voor beschermd wonen met daarbij aandacht voor alle leefgebieden; naast begeleiding bij het zelfstandig wonen moeten mensen ook ondersteund worden op alle andere leefgebieden en is goede aansluiting bij en ondersteuning in hun behandeling bij GGZ en verslavingszorg van belang. Daarnaast is acceptatie, veiligheid en integratie in de wijk essentieel. Het onderzoek in deze sector is vooralsnog bescheiden te noemen (2, 3). Wel zijn er momenteel veldtesten en pilotstudies, zoals in Midden-Holland (4) en Gooi- en Vechtstreek. Om aanbieders in het begeleid en beschermd wonen te ondersteunen en het aanbod te onderbouwen, wordt in dit onderzoeksproject met meerdere begeleid en beschermd wonen instellingen gewerkt aan de ontwikkeling van een interventiemodel voor dit nieuwe aanbod in het sociale domein. Hierbij wordt gewerkt volgens het Framework for developing and evaluating complex interventions van de Medical Research Council (5).

Vragen die beantwoord worden:

1. Wat is een zinvolle en bruikbare basis van evidentie voor begeleid en beschermd wonen instellingen voor het wijkgericht werken?
2. Wat zijn de randvoorwaarden, werkzame ingrediënten en gewenste uitkomsten volgens de aanbieders?
3. Wat is de ervaring van klanten en hun netwerk inclusief de buurt met het wijkgericht aanbod en wat brengt het ze? Voor wie werkt wat wanneer en hoe?
4. Hoe zou een interventiemodel en modelgetrouwheidsinstrument er uit moeten zien voor het wijkgericht werken van begeleid en beschermd wonen instellingen?

Hoe wordt dit gemeten: literatuurreview, expert interviews, en interviews en vragenlijsten onder cliënten, medewerkers, burens, gemeente

Status van onderzoek: looptijd dec 2020-24

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Bewegingsstoornissen in het psychose spectrum (promotieonderzoek)

Volledige titel onderzoek: Bewegingsstoornissen in het psychose spectrum

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): A. Willems; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: onderzoek naar de prevalentie van zowel spontane als antipsychotica-geïnduceerde bewegingsstoornissen bij patiënten met psychose spectrum stoornissen. Daarnaast onderzoeken we de voorspellende waarde van spontane bewegingsstoornissen bij jongeren met een hoog risico op een psychose voor wat betreft conversie en sociaal maatschappelijk functioneren.

Hoe wordt dit gemeten: bestaande database

Status van onderzoek: Afrondend, twee laatste artikelen in de fase van analyseren en schrijven.

Publicaties:

- Mostert-Kerckhoffs, M. A. L., **Willems, A. E., Tenback, D. E.,** Koning, J. P., **Van Harten, P.,** & Staal, W. G. (2020). Motor Disturbance in ASD: A Pilot Study Showing Hypokinetic Behavior?. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 50(2), 415-428.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10803-019-04171-1>

- Willems, A. E., Sommer, I. E., Tenback, D. E., Koning, J. P., & van Harten, P. N. (2016). Instrumental measurements of spontaneous dyskinesia and schizotypy in subjects with auditory verbal hallucinations and healthy controls. *Psychiatry research*, 244, 24-27.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27455147>

- Willems, A. E., Tenback, D. E., Ingenhoven, T. J. M., & van Harten, P. N. (2014). Acute movement disorders associated with the use of second-generation antipsychotics in borderline personality disorder: a meta-analysis. *Journal of clinical psychopharmacology*, 34(4), 520-522. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/24911435>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

De forensische cliënt op de juiste plek

Volledige titel onderzoek: De forensische cliënt op de juiste plek: naar passende zorg door een goede informatie-uitwisseling tussen plaatser en woonvoorziening.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Myrthe Bredenoort, Diana Roeg, Maaïke van Vugt, Tranzo, Tilburg University in samenwerking met Kwintes, Exodus, HVO-Querido en het Trimbos-instituut.

Doelstelling en uitwerking: Sinds de Meerjarenovereenkomst Forensische Zorg (2018) is er snellere doorstroom in de forensische keten en komen meer cliënten in beschermd wonen en maatschappelijke opvang (Andersson Elffers Felix, 2018). Om cliënten met een strafrechtelijke titel hier goed te begeleiden is goede informatie-uitwisseling tussen ketenpartners essentieel. Hiervoor is in 2010 door reclasseringspartners en penitentiaire inrichtingen het informatiesysteem forensische zorg (IFZO) opgericht (Ministerie van Justitie & Veiligheid, 2018). Maar ook klinieken, ambulante teams en gemeenten (middels prebeschikking) zijn betrokken bij forensische BW/MO plaatsingen. Bij alle forensische plaatsingen wordt erop gelet of de zorg passend is bij de indicatiestelling: zorgbehoefte en beveiliging, of de zorg goed bereikbaar is en of de plaatsing tijdig kan plaatsvinden (Place & Neijmeijer, 2014). Deze richtlijnen moeten de re-integratie van justitiabelen bevorderen en daarmee een veiligere samenleving. Voor daadwerkelijke plaatsing, vindt er een intakegesprek plaats met de cliënt bij de BW/MO instelling.

Ondanks de toegenomen aandacht en invoering van IFZO, zijn er praktijkindicaties dat de informatie-uitwisseling nog niet optimaal verloopt (Andersson Elffers Felix, 2018; Tweede Kamer der Staten-Generaal 2018). Om de cliënt op de juiste plek te krijgen en passende zorg te bieden is het belangrijk dat deze verbetert. In dit project wordt met het veld gewerkt aan het ontwikkelen van twee producten: checklist informatie-uitwisseling voor plaatsers die in het IFZO opgenomen kan worden en een protocol voor de intakegesprekken bij BW en MO instellingen. Bij deze producten is aandacht voor herstel, recidive risico en de juridische kaders.

Hoe wordt dit gemeten: juridisch kader, veldinterviews, literatuurreview, hackathon, veldtesten

Status van onderzoek: looptijd 1 juli 2020-21

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

DITSMI

Volledige titel onderzoek: DITSMI

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGNet, Mike Veerenschild

Doelstelling en uitwerking: In dit project wordt de effectiviteit van medicatierationalisatie in langdurige verblijfs- patiënten onderzocht. Doelstelling is het persoonlijk afmeten aan medicatiegebruik en zorgafhankelijkheid

Hoe wordt dit gemeten: we maken gebruik van de zelf ontwikkelde analyse software, waar voor ieder van de projecten een aparte module is ontworpen. Alle data worden op niveau patiënt verzameld. Na bouwen databases volgt eenzijdige anonimisering.

Onder determinanten worden verzameld: 1. Demografische data; 2. Diagnosen; 3. E33 meldingen (overlast). Onder mediators worden verzameld: 1. Afdeling; 2. Zorg afhankelijkheid en gebruik klinische voorziening; 3. Medicatiegebruik over tijd

Als uitkomstmaten worden verzameld: HONOS, Argus, suïcide incidenten, zorgkosten

Status van onderzoek: eerste resultaten zijn beschikbaar

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://ggnet.nl/behandelingen/ditsmi>

DOEL-studie (Doelmatige Opname voorkomEn in de Langdurige Zorg)

Volledige titel onderzoek: DOEL-studie (Doelmatige Opname voorkomEn in de Langdurige Zorg)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): O. Bloemen & L. Klunder; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: dit project richt zich op het in kaart brengen van mogelijk relevante startfactoren voor en al dan niet succesvolle IHT-interventie, en de beleving en kwaliteit van leven van patiënt en mantelzorger.

Hoe wordt dit gemeten: de dataverzameling zal voor een belangrijk deel worden gedaan door patiënten en steunsysteem zelf, met behulp van een app die ons in staat stelt het dag-tot-dag klinische verloop te volgen.

Status van het onderzoek: dataverzameling.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Effectiviteit DHEEPA

Volledige titel: DHEEPA: Doeltreffendheid, Herstel en Efficiëntie bij EPA

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Susan van den Bosch, Wilma Swildens, Cris van Oeveren, Henk Schut; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Effectiviteit van bewegingstherapie bij patiënten met ernstige depressie (EFFORT-D studie; promotieonderzoek)

Volledige titel onderzoek: Effectiviteit van bewegingstherapie bij patiënten met ernstige depressie (EFFORT-D studie; promotieonderzoek)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): F. Kruisdijk; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: in hoeverre heeft bewegingstherapie bij mensen met ernstige depressie effect op lichamelijke en geestelijke gezondheid

Hoe wordt dit gemeten: fietstest en o.b.v. vragenlijst- en screeningsdata.

Status van onderzoek: afgerond, promotie heeft plaatsgevonden 5 februari 2020 (VU Amsterdam): <https://research.vu.nl/en/publications/physical-activity-in-clinical-psychiatry-increasing-exercise-in-m>. Er volgt nog één artikel dat net gereviewd is.

Publicaties:

- **Kruisdijk, F.R.**, Hopman-Rock, M., Beekman, A.T.F., Hendriksen, I.J.M. (2020). Determinants of adherence in a randomized controlled exercise trial in major depressive disorder: an explorative study. *Under review*.

- Kruisdijk, F., Hopman-Rock, M., Beekman, A. T., & Hendriksen, I. (2019). EFFORT-D: results of a randomised controlled trial testing the EFFect of running therapy on depression. *BMC psychiatry*, 19(1), 170.
<https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-019-2156-x>

-Kruisdijk, F., Hendriksen, I., Tak, E., Beekman, A. J., & Hopman-Rock, M. (2018). EFFORT-D study process evaluation: challenges in conducting a trial into the effects of running therapy in patients with major depressive disorder. *Annals of General Psychiatry*, 17(1), 10.
<https://annals-general-psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12991-018-0181-7>

-Kruisdijk, F. R., Hendriksen, I. J., Tak, E. C., Beekman, A. T., & Hopman-Rock, M. (2012). Effect of running therapy on depression (EFFORT-D). Design of a randomised controlled trial in adult patients [ISRCTN 1894]. *BMC public health*, 12(1), 50.
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22260713>

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://research.vu.nl/en/publications/physical-activity-in-clinical-psychiatry-increasing-exercise-in-m>

EMDR

Volledige titel onderzoek: EMDR behandelingen uitbreiden

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Dimence

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Employment & BPD

Volledige titel onderzoek: Perspectives on employment of patients with borderline personality disorder

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGz InGeest. Trees Juurlink.

Doelstelling en uitwerking: het primaire doel van dit kwalitatief onderzoek is het verkrijgen en vergelijken van de verschillende perspectieven met betrekking tot de werkgelegenheid bij patiënten met een borderline persoonlijkheidsstoornis (BPD). Patiënten, professionals in de geestelijke gezondheidszorg en arbeid professionals in de gezondheidszorg (bijvoorbeeld bedrijfsartsen) worden in dit onderzoek betrokken.

Hoe wordt dit gemeten: door middel van semigestructureerde en focusgroep interviews, zullen de perspectieven van deze drie doelgroepen in kaart worden gebracht op het gebied van motivatie en verwachtingen van patiënten met BPD met betrekking tot de werkgelegenheid, evenals de percepties met betrekking tot de werkgelegenheid van deze patiënten. Een groep van 12 tot 15 patiënten met BPD in zorg bij GiG zullen worden geïncludeerd.

Status van onderzoek: Dataverzameling is afgerond

Publicaties:

Juurlink, T. T., Vukadin, M., Stringer, B., Westerman, M. J., Lamers, F., Anema, J. R., ... & van Marle, H. J. (2019). Barriers and facilitators to employment in borderline personality disorder: A qualitative study among patients, mental health practitioners and insurance physicians. *PloS one*, 14(7). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6650068/>

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.trimbos.nl/actueel/nieuws/bericht/borderline-persoonlijkheidsstoornis-versus-werkomstandigheden-en-verzuim>

Ervaringen van cliënten met (indicatie) LVB met begeleiding en communicatie met hulpverleners

Volledige titel onderzoek: ervaringen van cliënten met (indicatie) LVB met begeleiding en communicatie met hulpverleners

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): C. Goorhuis; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: nagaan van de ervaringen van cliënten met EPA en een (indicatie) LVB met de begeleiding en communicatie van hulpverleners in de kliniek.

Hoe wordt dit gemeten: kwalitatief onderzoek met interviews

Status van onderzoek: Afgerond

Publicaties: Scriptie is op te vragen

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Evaluatie Herstelondersteunende intakes (HOI)

Volledige titel onderzoek: Evaluatie Herstelondersteunende intakes (HOI)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Annet Nugter, GGZ NHN

Doelstelling en uitwerking: bij het nieuwe zorgmodel hoort ook een op herstel gerichte intake, en de verwachting is dat hiermee de focus voor cliënt en behandelaar direct is op de verschillende aspecten van herstel en dat daarmee beter aangesloten wordt op de vraag en de wensen van de cliënt.

Hoe wordt dit gemeten: ervaring en waardering voor de herstelondersteunde intake, ervaren kwaliteit (ook bij behandelaren), mate van shared decision making. Doorstroom en wachttijden

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://zn.nl/338067458/Nieuwsbericht?newsitemid=3506503680>

Evaluatie van de opschaling van een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de klinische zorg

Volledige titel onderzoek: Evaluatie van de opschaling van een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de kliniek

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): M. van Schothorst en N. den Bleijker, GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: onderzoek naar de effectiviteit en implementatie van de opschaling van de MULTI-methode (zie onderzoek 8) in alle klinieken van GGz Centraal. Betreft twee promotieonderzoeken die verschillend de focus hebben op 1) verandering in gezondheidsuitkomsten en leefstijlfactoren op de lange termijn en 2) de implementatie en daarmee samenhangende factoren. De relatie tussen beiden wordt ook onderzocht, evenals de kosteneffectiviteit. Uiteindelijk doel is om een blauwdruk te kunnen leveren van hoe leefstijl-bevorderende behandeling al dan niet geïmplementeerd kan worden in de klinische zorg voor mensen met een psychiatrische aandoening.

Hoe wordt dit gemeten: een stepped-wedge design waarbij de gefaseerde invoering van deze behandelwijze zoals ingezet in een verandertraject in de organisatie wordt gevolgd. Halfjaarlijks worden gedurende twee jaar tijd gegevens rondom gezondheidsuitkomsten en implementatiefactoren verzameld middels vragenlijstonderzoek en gebruik van routinematig verzamelde data.

Status van onderzoek: gestart

Publicaties: nog geen publicaties

Verdere informatie over onderzoek: Geen informatie bekend

Evaluatie WVGGZ en Veiligheidshuis

Volledige titel onderzoek: Evaluatie WVGGZ en Veiligheidshuis

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGNet

Doelstelling en uitwerking: in dit project wordt de invloed van de wetgeving betreffende de BOPZ en de WVGGZ op zorgconsumptie, toepassing van dwang en drang en functioneren van de patient onderzocht. Het onderzoek kijkt met name naar de populatie

overlastbezorgers, maar heeft ook aandacht voor de deelpopulatie met een voorwaardelijke machtiging, welke gezien wordt als een voorloper op de toekomstige zorgmachtiging.

Hoe wordt dit gemeten: we maken gebruik van de zelf ontwikkelde analyse software, waar voor ieder van de projecten een aparte module is ontworpen. Alle data worden op niveau patient verzameld. Na bouwen databases volgt eenzijdige anonimisering.

Onder determinanten worden verzameld: 1. Demografische data; 2. Diagnosen; 3. E33 meldingen (overlast)

Onder mediators worden verzameld: 1. Afdeling; 2. Zorg afhankelijkheid en gebruik klinische voorziening; 3. Medicatiegebruik over tijd

Als uitkomstmaten worden verzameld: tijdsduur tussen overlast en zorg, % argus en % maatregelen

Status van onderzoek: eerste resultaten zijn beschikbaar

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Evaluatie zorgmodel Specialisten Samen in de wijk

Volledige titel onderzoek: Evaluatie zorgmodel Specialisten Samen in de wijk.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Annet Nugter, GGZ NHN

Doelstelling en uitwerking: doelstelling van de evaluatie van het zorgmodel Specialisten Samen in de wijk, met een integratie in wijkgerichte GGZ teams van behandeling en begeleiding voor alle cliënten, is: meer herstel op de verschillende dimensies, deels gedifferentieerd naar doelgroep. EPA: meer symptomatisch herstel; volwassenen cure: meer maatschappelijk herstel en beiden: meer persoonlijk herstel.

Hoe wordt dit gemeten: alle dimensies van herstel, waarbij voor de volwassenen cure een extra uitkomst maat (de OQ45) wordt gebruikt (naast HoNOS, MANSA IHS). Verder gaat het om zorggebruik, cliëntkenmerken, dropout

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://assets.nkop.nl/docs/d21e1513-9fcd-448a-8321-5d6f77c05036.pdf>

FACT ROM

Volledige titel onderzoek: F-ACT ROM onderzoek

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Barbara Schaeffer, Parnassia

Doelstelling en uitwerking: het FACT ROM onderzoek, is een intern onderzoek bij Parnassia gericht op het verzamelen en terugkoppelen van ROM gegevens. Er worden interne vraagstukken behandeld op groepsniveau door het terug te koppelen aan teams in hun teamdashboard (zodat ze altijd de actuele cijfers weten van hun eigen team, bijvoorbeeld hoe zit het met de zorgwaarde bij instroom en welke veranderingen zijn er bewerkstelligd bij uitstroom). Ook biedt Parnassia hiermee de mogelijkheid tot intern benchmarken (stimuleren we het van elkaar leren). Daarnaast kijkt Parnassia of ze af en toe nog extra en specifieke analyses kunnen doen m.b.t. bepaalde vragen (bijvoorbeeld hoe zit het met de huisvesting van onze doelgroep of het verkrijgen van werk?). Hierover wordt dan ook af en toe gepubliceerd in internationale tijdschriften.

Hoe wordt dit gemeten: met behulp van ROM gegevens

Status van onderzoek: doorlopend proces met af en toe publicaties in internationale tijdschriften

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Factoren die helpen bij deelname aan een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling bij mensen met een ernstige psychiatrische aandoening

Volledige titel onderzoek: Factoren die helpen bij deelname aan een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling bij mensen met EPA in de kliniek

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): J. Juffer; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: kwalitatief onderzoek naar de ervaringen van mensen met EPA over factoren die hen helpen bij deelname aan een multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de kliniek

Hoe wordt dit gemeten: Een kwalitatief onderzoek naar ervaringen van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen in de klinische langdurige zorg.

Status van onderzoek: afgerond

Publicaties: Juffer J. Factoren die helpen bij deelname aan een behandeling ter bevordering van een multidisciplinaire leefstijl: een kwalitatief onderzoek naar ervaringen van mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen in de klinische langdurige zorg. *Praxis* 2020; 1.

Verdere informatie over onderzoek: https://www.ggzvs.nl/Portals/16/03_P20-Juffer.pdf

Fidelity of Rehabilitation (FiRe)

Volledige titel: Fidelity of Rehabilitation (FiRe): evaluation of a fidelity measure to promote implementation of evidence-based rehabilitation

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Sarita Sanches, Wilma Swildens, Joeske van Busschbach, Jaap van Weeghel, Tom van Wel

Doelstelling en uitwerking: validatieonderzoek naar een fidelitymaat voor IRB

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties:

- Sanches, S. A., Swildens, W. E., van Busschbach, J. T., Farkas, M. D., van Weeghel, J., & van Wel, T. (2018). FiRe: Evaluation of a fidelity measure to promote implementation of evidence-based rehabilitation. *Psychiatric rehabilitation journal*, 41(1), 46.

https://www.researchgate.net/profile/Jaap_Van_Weeghel/publication/318891280_FiRe_Evaluation_of_a_Fidelity_Measure_to_Promote_Implementation_of_Evidence-Based_Rehabilitation/links/59a8fda6a6fdcc23983a21bb/FiRe-Evaluation-of-a-Fidelity-Measure-to-Promote-Implementation-of-Evidence-Based-Rehabilitation.pdf

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Financiële hulpverlening tijdens beschermd en begeleid wonen

Volledige titel: Financiële hulpverlening tijdens beschermd en begeleid wonen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling):* Kwintes, Wendy Albers, Leonie van Grootel en Diana Roeg*.

Doelstelling en uitwerking: Mensen met psychiatrische problematiek hebben relatief vaak financiële problemen en schulden, zo ook mensen die gebruikt maken van beschermd of begeleid wonen. Nederland is er door de branchevereniging Valente recentelijk empirisch onderzoek gedaan naar schulden in de opvang en beschermd wonen (Akkermans & Huygen, 2019), waaruit blijkt dat cliënten vaak behoefte hebben aan ondersteuning bij het op orde krijgen van geldzaken. Bij beschermd wonen maakt die ondersteuning veelal onderdeel uit van de begeleiding; maar leidt niet altijd tot oplossing van de problemen. Dit komt omdat de schuldenproblematiek overschaduwd wordt door de complexiteit van andere problemen (bijvoorbeeld licht verstandelijke beperking of ongeletterdheid), het ontbreken van financiële basiskennis bij begeleiders en onvoldoende kennis en begrip over de invloed van stress op het financieel gedrag van cliënten. Standaardoplossingen vanuit de gemeentelijke schuldhulpverlening voldoen vaak niet. Valente pleit voor een samenhangende aanpak op diverse niveaus, de erkenning van cliënten in beschermd wonen en de opvang als specifieke groep, en het stimuleren van financiële basiskennis van begeleiders. Er is naast dit rapport relatief weinig onderzoek gedaan naar schuldenproblematiek bij de groep cliënten die gebruik maken van beschermd of begeleid wonen. Er is behoefte aan helderheid in de terminologie. Daarnaast moet er bij de aanpak van schuldenproblematiek bij cliënten die gebruik maken van beschermd of begeleid wonen ook rekening gehouden worden met de actuele ontwikkeling naar vergaande ambulantisering van deze groep. Om beter op de behoeften van cliënten in beschermd en begeleid wonen op het gebied van financiële hulpverlening aan te kunnen sluiten, willen we meer zicht op hoeveel cliënten financiële problemen ervaren en welke begeleiding zij ontvangen. Ook willen we leren hoe de cliënten de huidige financiële hulpverlening ervaren. Daarnaast willen we onderzoeken hoe de

begeleiders de financiële hulpverlening ervaren en met welke aannames zij de begeleiding bij financiële problemen uitvoeren.

Hoe wordt dit gemeten: focusgroepen met persoonlijk begeleiders en budgetcoaches, interviews met cliënten, een survey onder professionals en registratiedata

Status van onderzoek: looptijd april 2020-21

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Focus on LOCUS

Volledige titel: Focus on LOCUS

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Kwintes in samenwerking met Tranzo, Tilburg University

Doelstelling en uitwerking: er is internationaal weinig onderzoek gedaan naar de bijdrage van beschermd wonen aan re-integratie en herstel. Met name voor de doelgroep jongvolwassenen is persoonlijke groei en re-integratie van groot belang. In de praktijk ervoer men een toename van jongvolwassenen met lage zelfregulering in het beschermd wonen. Locus is hiertoe ontwikkeld en voegt een behandelcomponent in vivo toe aan beschermd wonen. Als aanbod bestaat het inmiddels tien jaar en is het voorbij de ontwikkel- en pilotfase. Pilotstudies laten een hoge klanttevredenheid zien en bieden indicaties voor succesvolle uitstroom: na een gemiddelde begeleiding van 1,7 jaar stroomde driekwart uit naar zelfstandig wonen met of zonder ambulante begeleiding. In dit onderzoek zal een procesevaluatie plaatsvinden en wordt een literatuurreview gedaan waarna conform het TIDieR framework een interventiebeschrijving met fidelitymaat wordt gemaakt ter voorbereiding op een multi site RCT en ter bevordering van uniforme praktijkvoering.

Hoe wordt dit gemeten: literatuurreview, kwalitatieve interviews, document analyse, secundaire analyses op pilot data, interne evaluaties en een business case onderzoek, en jaarlijkse fidelity metingen.

Status van onderzoek: looptijd 1 november 2019-23

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

GRIP

Volledige titel onderzoek: GRIP (GGZ inteRvention In Prevention of suicidal behavior)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGZ Ingeest

Doelstelling en uitwerking: GRIP heeft als doel om de effectiviteit van een veelbelovend Cognitief Gedragstherapie protocol (CT-sp) wat specifiek gericht is op het verminderen van de intensiteit en frequentie van suïcidale gedachten en suïcidaal gedrag van patiënten in de specialistische GGZ te bestuderen.

Hoe wordt dit gemeten: in een gerandomiseerde studie zullen patiënten met suïcidale gedachten en/of gedrag in de experimentele conditie de extra behandeling krijgen (CT-sp, 12 sessies cognitieve gedragstherapie), gegeven door GZ-psychologen of KP-psychologen (i.o.), naast hun reguliere behandeling. Patiënten in de controle condities zullen de reguliere zorg ontvangen zoals beschreven staat in “Multidisciplinaire richtlijn diagnostiek en behandeling van suïcidaal gedrag”. 176 patiënten van 18 jaar of ouder die in behandeling zijn bij GGZingeest en last hebben van suïcidale gedachten en/of gedrag zullen geïnccludeerd worden, ongeacht hun primaire diagnose.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek

<http://www.emgo.nl/research/mental-health/research-projects/1654/grip-ggz-intervention-in-prevention-of-suicidal-behavior/background/>

Herstelacademie in elke regio

Volledige titel onderzoek: Herstelacademie in elke regio.

Recente ontwikkeling: Huis van herstel op locatie kliniek.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Emergis

Doelstelling en uitwerking: de wens bestaat om in elke Zeeuwse regio een Herstelacademie te creëren.

Hoe wordt dit gemeten: de effectiviteit van de Herstelacademie in de regio wordt gemeten aan de hand van de aspecten 'draagkracht' en 'kwaliteit van leven'. Nog bepaald moet worden welke instrumenten hiervoor ingezet worden en met welke frequentie.

Status van onderzoek: nog onbekend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Herdiagnostiek

Volledige titel onderzoek: Herdiagnostiek

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Eric Noorthoorn, GGNet

Doelstelling en uitwerking: in dit project wordt de effectiviteit van een geplande systematische toegepaste diagnostische second opinion onderzocht. Het betreft een prospectief cohort onderzoek onder gemachtte cases en controles waarin zorgconsumptie en functioneren zoals gemeten met de HoNOS en de Mansa als uitkomstmaten worden gehanteerd

Hoe wordt dit gemeten: we maken gebruik van de zelf ontwikkelde analyse software, waar voor ieder van de projecten een aparte module is ontworpen. Alle data worden op niveau patient verzameld. Na bouwen databases volgt eenzijdige anonimisering.

Onder determinanten worden verzameld: 1. Demografische data; 2. Diagnosen; 3. E33 meldingen (overlast)

Onder mediatoren worden verzameld: 1. Afdeling; 2. Zorg afhankelijkheid en gebruik klinische voorziening; 3. Medicatiegebruik over tijd

Als uitkomstmaten worden verzameld: HONOS, Argus, suïcide incidenten, zorgkosten

Status van onderzoek: eerste resultaten zijn beschikbaar

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Herdiagnostiek EPA

Volledige titel onderzoek: Project herdiagnostiek EPA

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Arkin

Doelstelling en uitwerking: de doelstelling is om een uitgebreide herdiagnostiek, en waar nodig aanvullende (complexe) aanvullende diagnostiek, uit te voeren bij een random steekproef van EPA cliënten zowel binnen de ambulante zorg en de klinieken. Daarbij wordt gekeken naar de primaire diagnose en co-morbide stoornissen.

Hoe wordt dit gemeten: we meten onder andere persoonlijk, maatschappelijk en symptomatisch herstel, sociodemografie, en diagnostiek (en veranderingen daarin).

Status van onderzoek: pas gestart met de uitvoering

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Herstelgerichte intake

Onderzoek 1

Volledige titel onderzoek: Ontwikkeling en implementatie herstelgerichte intake

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Stefan Sterrenberg, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: doel: intake zo inrichten dat hij inzicht geeft in hersteldomeinen bijdraagt aan herstel. Hersteldimensies: diagnostiek, persoonlijk, maatschappelijk en symptomatisch herstel.

Hoe wordt dit gemeten: nog geen meetmethode. We gaan de dimensies van Positieve Gezondheid (Huber) gebruiken om de intake vorm te geven. Doel is om bij intake inzicht te krijgen in alle leefgebieden van de cliënt en met hem/ haar hersteldoelen te formuleren. Voortgang op deze doelen wordt dan gemeten met Mijn Persoonlijke Herstelmaat.

Status van onderzoek: in ontwikkeling

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Onderzoek 2

Volledige titel onderzoek: Herstelgericht werken tijdens de intake

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): dr Nynke Boonstra (nynke.boonstra@nhlstenden.com) van GGZ Friesland in samenwerking met GGZ Drenthe, Dimence groep en Lentis.

Doelstelling en uitwerking: GGz instellingen zijn in Nederland actief bezig met de implementatie van herstelondersteunende zorg. Om tot herstelondersteunende zorg te komen is een herstelgerichte intake nodig. Middels dossieronderzoek onder 4 verschillende doelgroepen (vroegge psychose, ASS, persoonlijkheidsstoornissen en depressieve stoornissen) over vier instellingen wordt gekeken in welke mate hersteldomeinen aan bod komen tijdens de intake.

Hoe wordt dit gemeten: middels dossieronderzoek waarin een kwalitatieve onderzoeksstrategie wordt ingezet vergelijkbare met secundaire analyse.

Status van onderzoek: in uitvoering. Onderzoek is in 2019 gestart.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Herstelwerkplaats

Volledige titel onderzoek: Herstelwerkplaats

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Annet Nugter, GGZ NHN

Doelstelling en uitwerking: bij de Herstelwerkplaats wordt een nieuw aanbod geboden, vooral verzorgd door ervaringsdeskundigen, waarin lotgenoten elkaar kunnen ontmoeten en deel kunnen nemen aan een divers groepsaanbod. Deelname aan de HWP kan los van de behandeling plaatsvinden, maar er ook parallel aan lopen, verwachting is dat het bijdraagt aan persoonlijk herstel.

Hoe wordt dit gemeten: dataverzameling nog beperkt tot deelname cijfers; op termijn kan deelname meegenomen in de algehele evaluatie van SSIW

Status van onderzoek: Lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Het mentaliserend vermogen van verpleegkundigen en begeleiders in de GGZ.

Volledige titel onderzoek: Het mentaliserend vermogen van verpleegkundigen en begeleiders in de GGZ.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Gieke Free, Wilma Swildens, Berno van Meijel; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: cross sectioneel vragenlijst onderzoek bij verpleegkundigen en GGZ agogen naar het mentaliserend vermogen van verpleegkundigen en begeleiders in de GGZ.

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://docplayer.nl/161009750-Mentalisation-based-treatment-gieke-free-vs-ggz-promovenda-v-vn-vs-jaarcongres-2019.html>

Volledige titel onderzoek: Effectiviteit en modelgetrouwheid van Housing First in Nederland

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Trimbos-instituut, HVO-Querido i.s.m. Limor, Housing First Nederland en Valente

Doelstelling en uitwerking: Doelstelling van het onderzoek is het in kaart brengen van de effecten van Housing First en de relatie met modelgetrouwheid.

1. Modelgetrouwheid: Hoe wordt Housing First in Nederland vormgegeven? In hoeverre wordt vastgehouden aan dan wel afgeweken van het oorspronkelijke model (bv. doelgroep, plaats in keten) en met welke reden?
2. Uitkomsten: Wat zijn uitkomsten op cliëntniveau en op stakeholdersniveau?
3. Wat is de relatie tussen modelgetrouwheid en uitkomsten?

Hoe wordt dit gemeten: Project is nog in opstart en precieze meetinstrumenten zijn nog niet bekend. Informatie hierover volgt in een later stadium.

Status van onderzoek: In opstart

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

HOZ in teams (ROPI)

Volledige titel onderzoek: Herstelondersteunende zorg in de teams

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Truus Nijboer, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: onze aanpak, interactie met cliënten zoveel mogelijk ondersteunend te laten zijn aan herstel.

Hoe wordt dit gemeten: persoonlijke, maatschappelijke en symptomatische hersteldimensies worden gemeten. Eind 2019 zullen er minimaal 7 ROPI's zijn afgenomen in verschillende afdelingen waar cliënten beschermd wonen. Ook zullen kwalitatieve gegevens worden uitgevraagd door middel van (panel)interviews en documentonderzoek

Status van onderzoek: afgerond en lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

IHT RCT

Volledige titel onderzoek: The feasibility and efficacy of intensive home treatment as an alternative to acute psychiatric admission

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGZ Ingeest & Arkin

Doelstelling en uitwerking: dit onderzoek in samenwerking met Arkin heeft als doel om in een gerandomiseerde control studie na te gaan of Intensive Home Treatment (IHT) voor patiënten in of onmiddellijk na een psychiatrische crisis voor minder klinische opnames, minder dagen klinische opname en minder zorguren zorgt. IHT biedt een zeer intensieve ambulante behandeling aan patiënten in een psychiatrische crisis in de eigen thuisomgeving van de patiënt, waardoor het gebruik van het sociale systeem van de patiënt voor het verlenen van zorg en ondersteuning na de crisis wordt gemaximaliseerd.

Hoe wordt dit gemeten: IHT wordt vergeleken met *care as usual*, waarbij klinische opname meestal de standaardzorg is zodra een patiënt in de controle conditie wordt geloot. Er zullen in totaal 230 patiënten in acute en ernstige psychiatrische crisis worden geïnccludeerd.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties:

Cornelis, J., Barakat, A., Dekker, J., Schut, T., Berk, S., Nusselder, H., ... & Blankers, M. (2018). Intensive home treatment for patients in acute psychiatric crisis situations: a multicentre randomized controlled trial. *BMC psychiatry*, 18(1), 55.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29486741>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Implementatie ART model

Onderzoek 1

Volledige titel onderzoek: Implementatie van het Active Recovery Triad (ART) model

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Arkin

Doelstelling en uitwerking: op onze herstelklinieken wordt het Active Recovery Triad (ART) model geïmplementeerd. Bij Art ligt de nadruk op werken aan herstel van, en vanuit de triade.

Hoe wordt dit gemeten: op dit moment nog niet bekend.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Onderzoek 2

Volledige titel onderzoek: Implementatie en modelgetrouwheid ART

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Herstelcentrum GGZ Friesland

Doelstelling en uitwerking: de ART-monitor is vooralsnog eenmalig afgenomen door twee ervaringsdeskundigen van het Herstelcentrum van GGZ Friesland. Zij hebben hiertoe instructie gehad van Lisette van der Meer. De resultaten van deze monitoring zijn terug gekoppeld naar het team. Er zijn een aantal aanbevelingen voor verbetering gedaan.

Hoe wordt dit gemeten: ART modeltrouwschaal

Status van onderzoek: wellicht dat men in de toekomst besluit de monitor nogmaals af te nemen, maar daar zijn momenteel geen structurele afspraken voor gemaakt. Dat heeft er mede mee te maken dat een aantal onderdelen van ART niet te implementeren zijn in het huidige team dat nu volgens de methodiek werkt. Zij bevinden zich bijvoorbeeld op het instellingsterrein van Franeker.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Onderzoek 3

Volledige titel onderzoek: Active Recovery Triad (ART)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Parnassia

Doelstelling en uitwerking: bij iedere patiënt in de WLZ is er op dit moment extra aandacht voor gestagneerd herstel. De ART-methodiek kan een belangrijk hulpmiddel zijn om dit gestagneerd herstel op te heffen. ART richt zich op de verschillende hersteldimensies (is in de praktijk niet te scheiden).

Hoe wordt dit gemeten: door middel van de IHS en het meten van de implementatiegraad door middel van modeltrouw scores. In de toekomst waarschijnlijk ook andere specifieke proces- en uitkomstmaten (m.b.t. de uitkomstmaten willen we aansluiting zoeken met al lopende onderzoeken en verder denken we bijvoorbeeld ook aan big-data onderzoek en/of spiegelscan ingevuld door naasten/familie (van Ypsilon, en/of wellicht Quicksan door het team?) en/of de INSPIRE).

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Individuele Rehabilitatie Benadering bij cliënten met EPA en eetstoornissen

Volledige titel onderzoek: Individuele Rehabilitatie Benadering bij cliënten met EPA en eetstoornissen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Sarita Sanches, Wilma Swildens, Joeske van Busschbach, Jaap van Weeghel, Unna Danner; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: kwalitatief onderzoek naar de bevindingen van IRB toegepast bij eetstoornissen.

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Inzet ervaringsdeskundigheid

Volledige titel onderzoek: Inzet van ervaringsdeskundigheid

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Anouk Verhagen, Emergis

Doelstelling en uitwerking: onze ambitie is dat ervaringsdeskundigheid een gewaardeerde en erkende discipline is, die structureel ingezet wordt voor het herstel van cliënten. In aansluiting hierop is de afgelopen 2 jaar ingezet op verdere professionalisering. Hier wordt ook op dit moment nog hard aan gewerkt.

Doelen:

1. Verdere professionalisering inzet ervaringsdeskundigheid
2. Het ontwikkelen van een herstelacademie nieuwe stijl waarin begrippen als vrije ruimte, peer support en zelfhulp voorop staan
3. Het versterken van de inzet van familie-ervaringsdeskundigen.

Interventies

1. Doorontwikkelen visie op/beleid rondom inzet ervaringsdeskundigheid:
 - a. continuering scholingsbeleid voor ervaringswerkers
 - b. functiedifferentiatie -> opstellen nieuwe functieprofielen
 - c. adequate in- en doorstroom
2. Pilot herstelacademie nieuwe stijl
3. Ontwikkelen visie op/beleid rondom inzet familie-ervaringsdeskundigheid

Hoe wordt dit gemeten:

1. Professionalisering inzet ervaringswerkers:
 - a. x% van de ervaringswerkers is geschoold
 - b. Nieuwe functieprofielen
 - c. Emergis-breed geïmplementeerd beleid ten aanzien van in- en doorstroom
2. Geïmplementeerde herstelacademie nieuwe stijl
3. Visie op/beleid rondom inzet familie-ervaringsdeskundigheid

Status van onderzoek: opstart

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

IPS in supported housing: fidelity and employment outcomes over a four year period

Volledige titel: IPS in supported housing: fidelity and employment outcomes over a four year period

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling):* Diana Roeg, Lars de Winter, Cris Bergmans, Chrisje Couwenbergh, Peter McPherson, Helen Killaspy, Jaap van Weeghel, Kwintes & Kenniscentrum Phrenos

Doelstelling en uitwerking: Voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA) is deelnemen aan de maatschappij lastig. Dit geldt met name voor cliënten van RIBW's.

Werk is een belangrijke factor in het herstel van het sociale en maatschappelijke leven. Het draagt bij aan financiële afhankelijkheid, persoonlijk herstel, mentaal welbevinden, zelfvertrouwen en kwaliteit van leven. Tot op heden was het voor mensen met EPA heel moeilijk om aan betaald werk te komen. In Nederland heeft slechts 10 tot 17% van de mensen met EPA een betaalde baan. De introductie van Individuele Plaatsing en Steun (IPS) zorgde voor een grote ommekeer. IPS is oorspronkelijk ontworpen door trajectbegeleiders in de ambulante GGZ, zoals ACT teams. De effectiviteit is uitgebreid onderzocht de GGZ, maar niet in de RIBW sector. In Nederland zijn de eerste RIBWs in 2015 begonnen met werken met IPS. Tussen 2016 en 2020, verzamelden IPS programmas binnen deelnemende RIBWs elk kwartaal de uitkomsten en participeerden in modelgetrouwheids audits. In dit onderzoek, analyseren we de beschikbare longitudinale data die hieruit zijn voortgekomen en vergelijken deze met dezelfde gegevens die bekend zijn uit de GGZ. Tevens analyseren we de kwalitatieve aantekeningen van de auditoren en houden we focusgroepen met IPS coaches van RIBW's om de bevindingen te interpreteren. Het doel is om te leren over de haalbaarheid en toepassing van IPS in de RIBW setting. De resultaten indiceren dat de werkuitkomsten niet verschillen tussen de twee sectoren; net als de opleidingsuitkomsten voor de eerste twee jaren na start. De belangrijkste verschillen in modeltrouw waren: GGZ scoort hoger op items over team integratie en RIBW's scoren hoger op snel en divers werkaanbod realiseren.

Hoe wordt dit gemeten: audits en kwartaalcijfers over aantal coaches, cliënten en resultaten op werk en opleiding

Status van onderzoek: Publicatie ingediend in Frontiers in Psychiatry

Publicaties: onderweg

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Is patient staff agreement on needs related to better outcome?

Volledige titel onderzoek: Is patient staff agreement on needs related to better outcome?

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Wilma Swildens, Renee Lepoutre, Sibe Doosje; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: longitudinaal onderzoek naar de invloed van overeenstemming over zorgbehoeften op patiënten uitkomsten

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

Swildens, W., Lepoutre, R., Gorter, L., Kwakernaak, S. & Doosje, S. (2015, oktober). *Does staff-patient agreement on need for care predict a more favorable mental health outcome in unmet needs for care, quality of life and functioning?* 11th International Conference of the European Network For Mental Health Service Evaluation (ENMESH), Malaga, Spain.
<http://enmesh.eu/BookOfAbstracts.pdf>

IPS modeltrouw

Volledige titel onderzoek: IPS modeltrouw

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Caroline Douwes, RvA

Doelstelling en uitwerking: cliënten helpen een baan te krijgen en te behouden.

Hoe wordt dit gemeten: modeltrouwmeting.

Status van onderzoek: gerealiseerd en doorlopend.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Kortdurend beschermd wonen

Volledige titel onderzoek: Kortdurend beschermd wonen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Bianca van Teeffelen, teamleider Emergis

Doelstelling en uitwerking: in oktober 2016 heeft Emergis in Terneuzen een nieuwe beschermende woonvorm geopend. Dit is geen traditionele beschermende woonvorm maar een nieuw woonconcept dat sterk gericht is op herstel, het benutten van eigen kracht en tijdelijk wonen.

In de beschermende woonvorm werken cliënten actief en intensief aan het vergroten van hun zelfredzaamheid en gaan ze op zoek naar een passende volgende woonruimte. Er wordt getraind op verschillende levensgebieden zoals:

- koken, het huishouden voeren en zelfverzorging;
- werken of dagbesteding;
- financiën op orde krijgen;
- sociale contacten opbouwen en onderhouden.

Om in twee jaar een stap naar zelfstandigheid te kunnen maken, stelt elke cliënt samen met de begeleiders een weekprogramma op, waarin actief werken aan herstel centraal staat. Dit weekprogramma staat in het teken van de doelen die de cliënt zelf graag wil bereiken en doelen die nodig zijn om uiteindelijk daadwerkelijk de stap naar zelfstandiger wonen te kunnen maken.

Hoe wordt dit gemeten:

1. T/m september 2017 evalueren op drie momenten: instroom cliënten, vorderingen team en cliënten, vraag en aanbod trainingsprogramma, woningen.
2. ROPI

Status van onderzoek: nieuwe woonvorm is geopend en loopt. Eerste meting ROPI heeft plaatsgevonden in 2017, hermeting nog niet. Deze staat gepland voor 2019/2020.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Kosten-effectiviteit interpersonal community psychiatric treatment

Volledige titel onderzoek: Cost effectiveness of interpersonal community psychiatric treatment for people with long-term severe non-psychotic mental disorders: Protocol of a multi-centre randomized controlled trial

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Mark van Veel & Bauke Koekoek; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: in deze gerandomiseerde gecontroleerde studie wordt de kosteneffectiviteit van Interpersonal Community Psychiatric Treatment (ICPT) vergeleken met de staande praktijk voor mensen met ernstige niet-psychotische psychische aandoeningen

Hoe wordt dit gemeten:

Effectiviteit

primaire uitkomstmaat is kwaliteit van leven gemeten met de MANSA. Secundaire uitkomsten zijn de EuroQOL 5D (zorg-gerelateerde kwaliteit van leven), de HoNOS, de OQ-45 (symptoom reductie) en de Illness Management and Recovery (IMR) schaal, die algemeen herstel meet.

Zorgkosten

zorgkosten worden gemeten met de Trimbos/iMTA questionnaire for Costs associated with Psychiatric Illness (Tic-P) vragenlijst

Zorggebruik

zorggebruik wordt gemeten met de Scale To Assess the Therapeutic Relationship (STAR vragenlijst, meet de therapeutische relatie), de Camberwell Assessment of Need Short Appraisal Schedule (CANSAS, meet de zorgbehoefte) en de Social Network Map (SNM, meet het gebruik en de waardering van het sociale netwerk).

Status van onderzoek: de eerste resultaten zijn beschikbaar

Publicaties

- van Veen, M., Koekkoek, B., Mulder, N., Postulart, D., Adang, E., Teerenstra, S., ... & van Achterberg, T. (2015). Cost effectiveness of interpersonal community psychiatric treatment for people with long-term severe non-psychotic mental disorders: protocol of a multi-centre randomized controlled trial. *BMC psychiatry*, 15(1), 100.

<https://bmcp psychiatry.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12888-015-0476-z>

- van Veen, M., Peters, A., Mulder, N., van Meijel, B., & Koekkoek, B. (2019). A Qualitative Study of the Working Alliance between Patient and Community Mental Health Nurse during Interpersonal Community Psychiatric Treatment. *Issues in mental health nursing*, 1-10. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/01612840.2019.1653410>

- Koekkoek, B., Van Meijel, B., Schene, A., Smit, A., Kaasenbrood, A., & Hutschemaekers, G. (2012). Interpersonal community psychiatric treatment for non-psychotic chronic patients and nurses in outpatient mental health care: a controlled pilot study on feasibility and effects. *International journal of nursing studies*, 49(5), 549-559.

https://hbo-kennisbank.nl/details/repository_han:oai:repository.han.nl:20.500.12470%2F225?q=icpt

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Kosteneffectiviteit van CYP 2D6 en 2C19 bepaling (promotieonderzoek)

Volledige titel onderzoek: Kosteneffectiviteit van CYP 2D6 en 2C19 bepaling (promotieonderzoek)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): A. Koopmans; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: de leverenzymen CYP2D6 en CYP2C19 zijn verantwoordelijk voor de afbraak van een groot gedeelte van de psychofarmaca. Hoe snel een medicijn wordt omgezet wordt bepaald door de activiteit van de enzymen. Er bestaan grote verschillen in prevalentie van de verschillende enzymvarianten bij verschillende ethniciteiten. De prevalentie bij Antillianen is nog onbekend. In onze studie wordt bij ambulante en klinische patiënten van het psychiatrisch ziekenhuis op Curacao de prevalentie van de verschillende enzymvarianten van CYP2D6 en CYP2C19 onderzocht. Tevens is er een dosisaanpassing gedaan volgens de richtlijn van het KNMP. Hierna wordt een inschatting gemaakt van de gezondheidswinst en onderzocht of de dosisaanpassing kosteneffectief is. Met andere woorden, hoeveelheid gezondheidswinst levert het bepalen van de genetische variant van CYP2D6 en CYP2C19 op?

Hoe wordt dit gemeten: analyses op het gebied van gezondheidswinst en kosteneffectiviteit worden uitgevoerd.

Status van onderzoek: Afgerond. 3 artikelen gepubliceerd. Nu wordt er nog een meta-analyse geschreven.

Publicaties

- Koopmans, A. B., van Hoeken, D., Clarke, D. E., Vinkers, D. J., van Harten, P. N., & Hoek, H. W. (2020). Proxy WHO Disability Assessment Schedule 2.0 Is Clinically Useful for Assessing Psychosocial Functioning in Severe Mental Illness. *Frontiers in Psychiatry, 11*. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7174765/>

- Koopmans, A. B., Vinkers, D. J., Poulina, I. T., Gelan, P. J., van Schaik, R. H., Hoek, H. W., & Van Harten, P. N. (2018). No effect of dose adjustment to the CYP2D6 genotype in patients with severe mental illness. *Frontiers in Psychiatry, 9*, 349. <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2018.00349/full>

- Koopmans, A. B., Vinkers, D. J., Gelan, P. J., Hoek, H. W., & van Harten, P. N. (2017). CYP2D6 and CYP2C19 genotyping in psychiatric patients on psychotropic medication in the former Dutch Antilles. *Pharmacogenomics, 18*(10), 1003-1012. <https://sci-hub.se/10.2217/pgs-2017-0011>

Verdere informatie over onderzoek:

Kr8 FACT plus

Volledige titel onderzoek: An intensive multimodal group programme for patients with psychotic disorders at risk of rehospitalization: a controlled intervention study

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Mark de Jong; Parnassia

Doelstelling en uitwerking: de (kosten-)effectiviteit bepalen van de Kr8 interventie in vergelijking met care as usual

Hoe wordt dit gemeten: de primaire uitkomst was de verblijfsduur gedurende de studie periode. De secundaire uitkomst waren de zorgkosten

Status van onderzoek: afgerond en gepubliceerd:

Publicatie

de Jong, M. H., Wierdsma, A. I., Van Gool, A. R., & Mulder, C. L. (2019). An intensive multimodal group programme for patients with psychotic disorders at risk of rehospitalization: a controlled intervention study. *BMC psychiatry*, 19(1), 241.

https://link.springer.com/epdf/10.1186/s12888-019-2229-x?author_access_token=okZze_xT_NKHi_HJzn0xCW_BpE1tBhCbnbw3Buzl2RNbHVRbka8Yl1HnSZJLWtraup6XdZfWGNuRsmv3a5T4MhiHi3VCMhZwuHpexOO30r5qR9kpasN7upC9mOo-uvqwYikaGC328PuDjdbbFdahEA%3D%3D

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Krachtig Thuis

Volledige titel: Krachtig Thuis. Naar een meta-model voor herstelgericht beschermd wonen voor jongvolwassenen.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling):* Marieke Bruggemann-Kluvers, Diana Roeg*, Wendy Albers, Therese van Amelsvoort, Jaap van Weeghel. Kwintes in samenwerking met Tranzo, Tilburg University

Doelstelling en uitwerking: Jongvolwassenen met psychiatrische problemen stellen bijzondere eisen aan het beschermd wonen aanbod. Ervaringen in het beschermd wonen,

de jeugdhulp, de GGZ en het onderwijs leren dat passende zorg bieden aan deze doelgroep ingewikkeld is. Onderzoek naar effectiviteit van beschermd en begeleid wonen is tot nu toe beperkt en leidt tot de conclusie dat niet onderbouwd kan worden welke elementen effectief bewezen bijdragen aan passende woonbegeleiding voor mensen met een (ernstige) psychiatrische aandoening. Ditzelfde geldt voor jongvolwassenen, met hierbij de extra zwaarwegende notitie dat vroeginterventie kan bijdragen aan preventie van chroniciteit. Om antwoord te geven op de specifieke zorgbehoeften van de doelgroep heeft het veld eind 2009 een eerste aanzet gedaan met het programma Locus: een integraal aanbod beschermd wonen en behandeling voor normaal begaafde jongvolwassenen tussen 16 en 27 jaar, gericht op ontwikkeling en hervinden van eigen potentieel. De ervaringen zijn positief. Er is behoefte aan meer systematische kennisopbouw en een bredere doorontwikkeling van het beschermd wonen aanbod voor jongvolwassenen. Het project *Krachtig Thuis* draagt bij aan kennisopbouw door ervaringen in het land op te gaan halen (bij jongeren, hun naasten, professionals, beleidsmakers, financiers en bestuurders) en literatuurstudie te doen naar mechanismen en factoren die bijdragen aan ontplooiing, herstel en rehabilitatie, en het voorkomen van chroniciteit. Dat is de basis voor een meta-model conform TIDieR framework, en getrouwheidsmaat voor een (woon)aanbod dat jongvolwassenen ondersteunt om krachtig mee te (blijven) doen in de maatschappij. Het project wordt afgesloten met een eerste veldtest waarin de getrouwheidsmaat wordt afgenomen en een jaar later naar de uitkomsten wordt gekeken. Hiermee kunnen eerste uitspraken gedaan worden over de impact van de kwaliteitscriteria die zijn opgenomen in het model op de relevante uitkomstmaten (zelfstandigheid in wonen en functioneren, herstel en participatie en het voorkomen van chroniciteit) en op procesindicatoren (tevredenheid medewerkers en cliënten, aantal behaalde doelen, voortijdig uitval, en ervaren kwaliteit van zorg).

Hoe wordt dit gemeten: literatuurreviews, kwalitatieve interviews, focusgroepen, een eerste fidelity meting gecombineerd met vragenlijstonderzoek en regressieanalyse om predictieve waarde op de uitkomsten te bepalen.

Status van onderzoek: looptijd 1 november 2019-23

Publicaties: Bruggemann-Kluvers, M., & Roeg, D. (2020). Naar doorontwikkeling van het beschermd wonen voor jongvolwassenen: specialisatie ter voorkoming van chroniciteit: het Locus-programma. *Participatie en herstel*, 2020 (2).

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Volledige titel onderzoek: Leefstijl in beeld bij jongvolwassenen met een psychose kwetsbaarheid

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Danine van Rijswijk, Wilma Swildens; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: cross-sectioneel onderzoek naar uitkomsten leefstijl bij jongvolwassenen met en zonder psychotische stoornis

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

congres bijdrage in de vorm van workshop bij congres Leefstijl in de GGZ: Hoe? Zo! op 10 maart 2020. <https://www.aanmelder.nl/leefstijlimplementatie/wiki/477972/workshops>

Leernetwerk GGZ in de wijk

Volledige titel onderzoek: Leernetwerk GGZ in de wijk

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Wilma Swildens; Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: kwalitatief onderzoek naar een leernetwerk bestaande uit hogeschool studenten en wijkgerichte FACT teams

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

ZonMW subsidie: [https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/geestelijke-gezondheid-ggz/programmas/project-detail/actieprogramma-lokale-initiatieven-mensen-met-verward-gedrag/leernetwerk-herstelgerichte-ggz-in-de-wijkinterprofessioneel-gebiedsgericht-samenwerken-aan-zelfr/](https://www.zonmw.nl/nl/onderzoek-resultaten/geestelijke-gezondheid-ggz/programmas/project-detail/actieprogramma-lokale-initiatieven-mensen-met-verward-gedrag/leernetwerk-herstelgerichte-ggz-in-de-wijkinterprofessioneel-gebiedsgericht-samenwerken-aan-zelf/)

Mijn Persoonlijke Herstelmaat

Volledige titel onderzoek: Ontwikkeling en implementatie Mijn Persoonlijke Herstelmaat

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Michelle Hendriks, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: herstelmaat introduceren, zodanig dat het de cliënt ondersteunt om zijn/ haar eigen hersteldoelen te kiezen en te bepalen hoever hij/ zij is met het realiseren van die doelstelling(en).

Hoe wordt dit gemeten: hersteldimensies: persoonlijk, maatschappelijk en symptomatisch herstel. Verschillende teams, met verschillende doelgroepen gaan de MPH gebruiken.

Status van onderzoek: in uitvoering

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.reiniervanarkel.nl/media/rtf/over%20rvagroep/Mijn%20Persoonlijke%20Herstelmaat.pdf>.

Modulair zorgaanbod

Volledige titel onderzoek: Modulair zorgaanbod

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Emergis, ambulante regioteam Zeeuws-Vlaanderen, manager: Ralph Gillissen

Doelstelling en uitwerking: een groot deel van de behandelmodules wordt geclusterd in een generiek aanbod waaruit voor de meeste cliënten een aanbod op maat is samen te stellen. De nieuwe organisatie inrichting is uitgewerkt en geconcretiseerd in de periode van oktober 2016 t/m februari 2017. Daarbij is rekening gehouden met gevolgen voor klanten, kwaliteit, personeel en financiën. Het project bestaat uit vier deelprojecten: inrichting van aanmelding, intake en zorgtoewijzing; outreachende zorg; en behandelmodules en zorgprogramma's, met extra aandacht voor de ontwikkeling voor een poliklinisch aanbod voor mensen met een autismespectrumstoornis of een psychotische stoornis.

Hoe wordt dit gemeten:

1. Tevredenheid meten van cliënten, naastbetrokkenen, verwijzers en medewerkers;

2. Kwantitatieve gegevens: doorstroomtijd, gebruik modules, opnames kliniek, ervaren gastvrijheid;
3. SROI
4. ROM (HoNOS)

Status van onderzoek: organisatie inrichting is afgerond. Doel ontschotting tussen verschillende zorgonderdelen wordt gemonitord. Onderzoeken van effect met behulp van diverse meetinstrumenten heeft nog niet plaatsgevonden.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

MULTI_sh studie (multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in beschermde woonvormen)

Volledige titel onderzoek: MULTI_sh studie (multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in beschermde woonvormen)

Uitgevoerd door: Jeroen Deenink; j.deenik@GGzcentraal.nl; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: verkenning in hoeverre de MULTI behandeling in de klinieken vertaald kan worden naar beschermde woonvormen en in hoeverre dit gezondheidswinst oplevert.

Hoe wordt dit gemeten: meten van beweging (ActiGraph GT3X+), lichamelijke en geestelijke gezondheid (somatische screening, BPRS), bewegingsstoornissen (St. Hans Rating Scale) in een cluster gerandomiseerde pilot trial.

Status van onderzoek: Analyses afgerond, bezig met artikel schrijven.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

MULTI studie (multidisciplinaire leefstijl-bevorderende behandeling in de kliniek)

Volledige titel onderzoek: Changing lifestyle to improve the health status of inpatients with severe mental illness

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGz Centraal, Jeroen Deenink;
j.deenik@GGzcentraal.nl

Doelstelling en uitwerking: de doelstelling is om inzicht te krijgen in en verbeteren van leefstijl van mensen die zijn opgenomen met een ernstige psychiatrische aandoening

Dit wordt gedaan door middel van:

- Cross-sectioneel onderzoek naar objectief gemeten mate van sedentair gedrag en fysieke activiteit en associaties met kwaliteit van leven, attitude en self-efficacy ten aanzien van bewegen.
- Observationeel onderzoek naar verbeteringen in fysieke activiteit, geestelijke gezondheid, kwaliteit van leven, psychosociaal functioneren en medicatiegebruik, na 18 maanden multidisciplinaire leefstijl-bevorderende interventie (MULTI), vergeleken met een groep die de gebruikelijke behandeling continueerde.
- Cross-sectioneel onderzoek naar de bevorderende en belemmerende factoren van MULTI bij zowel medewerkers (online vragenlijst) als patiënten (semi-gestructureerd interview).

Meetinstrumenten en analyse:

- ActiGraph GT3X+
- Somatische screening
- PANSS-r
- HoNOS
- EQ-5D
- WHOQoL-Bref
- Medicatiegebruik op doseringsniveau
- Meetinstrument voor Determinanten van Innovaties (MIDI)

Crossectioneel: associatie en voorspellingsmodellen

Evaluatie gezondheidsuitkomsten: multilevel lineaire regressie met controle voor baseline en verschillen tussen groepen (MULTI / gebruikelijke behandeling)

Status van onderzoek: afgerond: zie

[https://cris.maastrichtuniversity.nl/portal/en/publications/thinking-inside-the-box\(412e1a6a-fd7c-428b-a169-51d6291d37a0\).html](https://cris.maastrichtuniversity.nl/portal/en/publications/thinking-inside-the-box(412e1a6a-fd7c-428b-a169-51d6291d37a0).html)

Dataverzameling en -schoning afgerond, analyse gestart.

Publicaties

- Deenik, J., Tenback, D. E., Tak, E. C., Rutters, F., Hendriksen, I. J., & van Harten, P. N. (2019). Changes in physical and psychiatric health after a multidisciplinary lifestyle enhancing treatment for inpatients with severe mental illness: The MULTI study I. *Schizophrenia research*, 204, 360-367.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S092099641830478X>

- Deenik, J., Tenback, D. E., Tak, E. C., Hendriksen, I. J., & van Harten, P. N. (2018). Improved psychosocial functioning and quality of life in inpatients with severe mental illness receiving a multidisciplinary lifestyle enhancing treatment. The MULTI study II. *Mental Health and Physical Activity*, 15, 145-152.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1755296618300917>

- Deenik, J., Tenback, D., Driel, H. V., Tak, E., Hendriksen, I., & Harten, P. V. (2018). Less medication use in inpatients with severe mental illness receiving a multidisciplinary lifestyle enhancing treatment. The MULTI study III. *Frontiers in psychiatry*, 9, 707.

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6305587/>

- Deenik, J., Tenback, D. E., Tak, E. C., Henkemans, O. A. B., Rosenbaum, S., Hendriksen, I. J., & van Harten, P. N. (2019). Implementation barriers and facilitators of an integrated multidisciplinary lifestyle enhancing treatment for inpatients with severe mental illness: the MULTI study IV. *BMC health services research*, 19(1), 740.

<https://link.springer.com/article/10.1186/s12913-019-4608-x>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Onderzoek Patiëntenkenmerken die van invloed zijn op de behandelduur bij FACT

Volledige titel onderzoek: Onderzoek Patiëntenkenmerken die van invloed zijn op de behandelduur bij FACT

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Pieter Dijkstra, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: cross sectioneel onderzoek op basis van data zorgmonitor EPA naar patiëntkenmerken die van invloed zijn op behandelduur

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

PARC

Volledige titel onderzoek: PARC onderzoek – Proeftuinen Integrale GGZ

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Parnassia

Doelstelling en uitwerking: kwalitatief en kwantitatief onderzoek met als uitgangsvragen: Welke interventies worden uitgevoerd door de GGZ-wijkteams die passen binnen het kader van de WMO-ondersteuning bij de zelfredzaamheid en participatie van burgers en de ondersteuning van naasten en direct betrokkenen – aanvullend op de reguliere GGZ-interventies? En wat is naar de beoordeling van relevante *stakeholders* en (sociale) ketenpartners het resultaat en de meerwaarde van de werkwijze van de Integrale GGZ-wijkteams ten opzichte van de voorafgaande periode waarin geen Integrale GGZ-wijkteams bestonden?

Hoe wordt dit gemeten:

in de kwantitatieve evaluatie is gebruik gemaakt van de Zelfredzaamheidsmatrix (ZRM; Lauriks e.a., 2017). In de ZRM wordt het functioneren van een persoon beoordeeld op 13 domeinen.¹ Bij de beoordeling van het functioneren van een persoon worden vijf categorieën onderscheiden:

1. Volledige zelfredzaamheid
2. Voldoende zelfredzaamheid
3. Beperkte zelfredzaamheid
4. Niet zelfredzaamheid
5. Acute problematiek

Status van onderzoek: afgerond; resultaten al bekend

Publicatie:

- Evaluatie proeftuinen PARC 29 januari 2019. *In beheer van monitorteam; voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lars de Winter (Ldewinter@kcphrenos.nl).*

- Proeftuinen Integrale GGZ (2018-12-20). Eerste concept. *In beheer van monitorteam; voor meer informatie kunt u contact opnemen met Lars de Winter (Ldewinter@kcphrenos.nl).*

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.brijder.nl/wie-we-zijn/wetenschappelijk-onderzoek/publicaties/rapportages-hoofdstukken-boeken>

Preventie van psychose en EPA

Volledige titel onderzoek: Preventie van psychose en EPA middels prognostic modelling en early intervention

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Eline Palstra (PhD); Parnassia

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

<https://www.topggz.nl/sites/default/files/files/attachment/Marcelis%20en%20vdBerg%20-%20Het%20voorkomen%20van%20een%20psychose%20voor%20terugblik.pdf>

Profielen van mensen met EPA met participatiewensen

Volledige titel onderzoek: Profielen van mensen met EPA met participatiewensen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Sarita Sanches, Wilma Swildens, Joeske van Busschbach, Jaap van Weeghel, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: latente klasse analyse naar de participatie behoeften en profielen van mensen met EPA

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicatie

Sanches, S. A., Swildens, W. E., van Busschbach, J. T., & van Weeghel, J. (2019). Identifying social participation subgroups of individuals with severe mental illnesses: a latent class analysis. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, 54(9), 1067-1077.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s00127-019-01704-y>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

PRISM

Volledige titel onderzoek: Providing quantitative biological measures to facilitate the discovery and development of new treatments for social and cognitive deficits in Alzheimer's disease and Schizophrenia (PRISM)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGZ InGeest en UMC Utrecht

Doelstelling en uitwerking: het PRISM onderzoek is in samenwerking met het UMC Utrecht. Het primaire doel van dit onderzoek is om eventuele biologische substraten te bepalen die correleren met sociale terugtrekking bij patiënten met schizofrenie (SZ) en de ziekte van Alzheimer (AZ) en om te bepalen of deze in beide groepen vergelijkbaar zijn. De studie zal ook onderzoeken of de biologische substraten van sociale terugtrekking zijn gekoppeld aan de verminderde cognitieve processen die zijn waargenomen in beide patiënten populaties. Sociale terugtrekking uit vrienden, familie en collega kring is een gemeenschappelijk kenmerk van zowel schizofrenie (SZ) als de ziekte van Alzheimer (AD) en het is een van de symptomen die bijzonder belastend is voor familieleden van de getroffen. Bovendien is het ook één van de vroegste ziekteverschijnselen in beide groepen patiënten.

Hoe wordt dit gemeten: patiënten zullen in de dit onderzoek tweemaal een MRI en EEG onderzoek krijgen, i.c.m. vragenlijsten. Er dienen in totaal 80 SZ patiënten geïnccludeerd te worden.

Status van onderzoek: lopend

Publicaties

- Kas, M. J., Penninx, B., Sommer, B., Serretti, A., Arango, C., & Marston, H. (2019). A quantitative approach to neuropsychiatry: The why and the how. *Neuroscience & Biobehavioral Reviews*, 97, 3-9.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0149763417305341>

- Kas, M. J., Serretti, A., & Marston, H. (2019). Quantitative neurosymptomatics: Linking quantitative biology to neuropsychiatry. *Neuroscience and biobehavioral reviews*, 97, 1-2.
https://www.rug.nl/research/portal/files/81191104/1_s2.0_S0149763418309035_main_1_.pdf

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://www.umcutrecht.nl/nl/Over-Ons/Nieuws/2016/Groot-Europees-project-onderzoekt-onderliggende-oo>

- <https://prism-project.eu/en/patients-and-relatives/informatie-in-het-nederlands/>

Psychose prognose predictor

Volledige titel onderzoek: Psychose prognose predictor

Uitgevoerd door(contactpersoon en instelling): Wiepke Cahn, Hugo Schnack, Russel Cummins, Wilma Swildens, Altrecht/Lister

Doelstelling en uitwerking: ontwikkeling van een voorspellend instrumentarium van uitkomsten bij mensen met psychose kwetsbaarheid.

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties

Tognin, S., van Hell, H. H., Merritt, K., Winter-van Rossum, I., Bossong, M. G., Kempton, M. J., ... & Maat, A. (2019). Towards precision medicine in psychosis: benefits and challenges of multimodal multicenter studies—PSYSCAN: translating neuroimaging findings from research into clinical practice. *Schizophrenia bulletin*.

<https://academic.oup.com/schizophreniabulletin/advance-article/doi/10.1093/schbul/sbz067/5551326>

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://www.narcis.nl/research/RecordID/OND1366102/Language/nl>

- <https://newscientist.nl/blogs/als-psychiater-weet-je-van-te-voren-niet-welke-behandeling-goed-is-voor-een-patient/>

Psydaily

Volledige titel onderzoek: Novel assessments for monitoring PSYchosis in DAILY life

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): L. Pieters, GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: het gericht en gebruiksvriendelijker meten van relevante uitkomsten bij mensen met psychotische stoornissen, waaronder ziekteverloop en bewegingsstoornissen

Hoe wordt dit gemeten: een pilotstudie met gebruik van wearables en ESM

Status: gestart

Publicaties: nog geen publicaties

Verdere informatie over onderzoek: Geen informatie bekend

Resource Group Assertive Community Treatment (R-ACT)

Volledige titel onderzoek: Resource Group Assertive Community Treatment (R-ACT) verbeteren binnen organisatie

Uitgevoerd door(contactpersoon en instelling): Barbara Schaefer, Parnassia

Doelstelling en uitwerking: Resource Group Assertive Community Treatment (R-ACT) is een innovatieve methode om de samenwerking tussen formele en informele steunsystemen te verbeteren. Een resource groep bestaat uit mensen die zijn uitgekozen door de cliënt, omdat zij voor hem of haar belangrijk zijn en die hem of haar helpen om persoonlijke, zelfgekozen hersteldoelen te bereiken. De volgende doelstellingen hoopt men te bereiken: 1. De cliënt ervaart meer regie en invloed over de geboden zorg en eigen leven; 2. Het aanboren en benutten van bestaande hulpbronnen en partners rond de cliënt waardoor deze zich meer verbonden voelt en zich beter staande kan houden in samenleving; 3. Meer continuïteit omdat de resourcegroep ook de keten beter kan verbinden (FACT-zorg, sociaal domein).

Hoe wordt dit gemeten: door middel van de IHS en het meten van de implementatiegraad door middel van modeltrouw scores. In de toekomst waarschijnlijk ook andere specifieke proces- en uitkomstmaten (m.b.t. de uitkomstmaten willen we aansluiting zoeken met al lopende onderzoeken en verder denken we bijvoorbeeld ook aan big-data onderzoek en/of spiegelscan ingevuld door naasten/familie (van Ypsilon, en/of wellicht Quickscan door het team?) en/of de INSPIRE).

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Resourcegroep en gezinsbehandeling

Volledige titel onderzoek: Praktijkonderzoek naar het betrekken van resourcegroepen van de cliënt in gezinsbehandeling

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Michelle Hendriks, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: op welke wijze kunnen gezinsbehandelaren de resourcegroepen van de cliënt betrekken bij de behandeling?

Hoe wordt dit gemeten: interviews ambulante gezinsbehandelaren.

Status van onderzoek: afgerond

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Rookgedrag en bereidheid om te stoppen met roken bij EPA in de kliniek

Volledige titel onderzoek: Rookgedrag en bereidheid om te stoppen met roken bij EPA in de kliniek

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): L. Salders; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: exploratief cross-sectioneel onderzoek naar hoeveel mensen met EPA in de kliniek roken en hun bereidheid om te stoppen.

Hoe wordt dit gemeten: semi-gestructureerd vragenlijstonderzoek bij cliënten.

Status: bezig met schrijven van artikel

Publicaties: scriptie is op te vragen

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Screeener voor Intelligentie en Leerbepkingen (SCIL)

Volledige titel onderzoek: Screeener voor Intelligentie en Leerbepkingen (SCIL)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGNet, Jeanette Nieuwenhuis

Doelstelling en uitwerking: in dit project wordt in de gehele GGZ populatie, van de voordeur tot bij de langdurige verblijfpopulatie de prevalentie van licht verstandelijke beperking (IQ: 50-70, ontwikkelingsleeftijd 7/8 tot +/- 12 jaar) en zwakbegaafdheid (IQ: 70-85, ontwikkelingsleeftijd 11/12 tot +/- 16 jaar) vastgesteld met behulp van de SCIL. Doelstelling: beter aansluiten zorg op verstandelijk niveau cliënt.

Hoe wordt dit gemeten: we maken gebruik van de zelf ontwikkelde analyse software, waar voor ieder van de projecten een aparte module is ontworpen. Alle data worden op niveau patient verzameld. Na bouwen databases volgt eenzijdige anonimisering.

Onder determinanten worden verzameld: 1. Demografische data; 2. Diagnosen; 3. E33 meldingen (overlast)

Onder mediatoren worden verzameld: 1. Afdeling; 2. Zorg afhankelijkheid en gebruik klinische voorziening; 3. Medicatiegebruik over tijd

Als uitkomstmaten worden verzameld: HONOS, Argus, suïcide incidenten, zorgkosten

Status van onderzoek: eerste resultaten zijn beschikbaar

Publicaties

- Nieuwenhuis, J. G., Noorthoorn, E. O., Nijman, H. L. I., Naarding, P., & Mulder, C. L. (2017). A blind spot? Screening for mild intellectual disability and borderline intellectual functioning in admitted psychiatric patients: prevalence and associations with coercive measures. *PLoS one*, 12(2). <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5289434/>

- Seelen-de Lang, B. L., Smits, H. J., Penterman, B. J., Noorthoorn, E. O., Nieuwenhuis, J. G., & Nijman, H. L. (2019). Screening for intellectual disabilities and borderline intelligence in Dutch outpatients with severe mental illness. *Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities*, 32(5), 1096-1102. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jar.12599>

- Nieuwenhuis, J. G., Smits, H. J. H., Noorthoorn, E. O., Mulder, C. L., Penterman, E. J. M., & Nijman, H. L. I. (2019). Not recognized enough: The effects and associations of trauma and intellectual disability in severely mentally ill outpatients. *European psychiatry*, 58, 63-69. <https://www.cambridge.org/core/journals/european-psychiatry/article/not-recognized->

[enough-the-effects-and-associations-of-trauma-and-intellectual-disability-in-severely-mentally-ill-outpatients/0C7081910CE04CDEE701A789C6A0CE72](https://www.f-actnederland.nl/bij-gedwongen-opnamen-in-de-ggz-denk-aan-laag-iq/)

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://www.f-actnederland.nl/bij-gedwongen-opnamen-in-de-ggz-denk-aan-laag-iq/>

<https://phrenos.mett.nl/hvl/documenten+leden+hvi/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1389212>

- <http://www.ggznieuws.nl/home/gedwongen-opname-ggz-1-op-4-patienten-licht-verstandelijke-beperking/>

Simvastatin addition

Volledige naam onderzoek: Simvastatin addition to improve symptoms, cognition, metabolic syndrome and movement disorders in patients with recent-onset psychotic disorder

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGZ InGeest

Doelstelling en uitwerking: in deze dubbelblinde gerandomiseerde multicenter studie wordt onderzocht of de toevoeging van het middel simvastatine een gunstige bijdrage kan hebben bij het verbeteren van symptomen, globaal functioneren, cognitie, metabole en immunologie parameters horend bij een psychotische stoornissen, alsmede bewegingsstoornissen die kunnen voorkomen bij patiënten met psychotische stoornissen. Simvastatine is een middel ter preventie van neurodegeneratieve aandoeningen en heeft een sterk cholesterolverlagend effect. Er dienen 250 patiënten geïncludeerd te worden, tussen de 18 en 50 jaar oud en met een diagnose van schizofrenie, schizo-affectieve of schizofreniforme stoornis of psychose NOS (niet anders gespecificeerd). Het begin van de eerste psychose zou niet meer dan drie jaar geleden moeten zijn. Patiënten worden gerandomiseerd en krijgen of wel 40mg simvastatine of placebo afhankelijk van de conditie waarin ze worden geloot. Inclusie binnen GiG vindt plaats op Zuiderpoort en Spaarnepoort.

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: Dataverzameling is afgerond

Publicaties

- Begemann, M. J., Schutte, M. J., Slot, M. I., Doorduyn, J., Bakker, P. R., van Haren, N. E., & Sommer, I. E. (2015). Simvastatin augmentation for recent-onset psychotic disorder: a study protocol. *BBA clinical*, 4, 52-58.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214647415000859>

- Postma, T. S., Nasib, L. G., Schutte, M. J., Bohlken, M. M., Martens, P., van't Hag, E., ... & Sommer, I. E. (2017). Statins as an Adjuvant Therapy for Psychotic Disorders: Current Evidence with a Systematic Overview of Double-Blind Placebo Controlled Trials. *Journal of Brain Disorders*, 1(1). <https://scholars.direct/Articles/brain-disorders/jbd-1-003.php?jid=brain-disorders>

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://www.platformpsychofarmaca.nl/onderzoek/lopend-onderzoek/metabole-ontregeling/nieuwe-lopend-onderzoek-pagina-3/>

<https://www.umcg.nl/SiteCollectionDocuments/UMCG/Afdelingen/Psychiatrie/Deelname%20aan%20onderzoek%20UCP/Folder%20Digitaal%20Simva%20versie%20UMCG.pdf>

Scholing SRH

Studie 1

Volledige titel onderzoek: deskundigheidsbevordering medewerkers

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Corné Verhoeven, Tom van de Boom, Emergis

Doelstelling en uitwerking: scholing SRH voor medewerkers Emergis ter bevordering van herstelondersteunend werken.

Hoe wordt dit gemeten: nog niet bepaald

Status van onderzoek: opstart

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Studie 2

Volledige titel onderzoek: SRH trainingen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Dimence

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: Vektis data

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Seksualiteit en intimiteit van mensen met een psychose kwetsbaarheid

Volledige titel onderzoek: Seksualiteit en intimiteit van mensen met een psychose kwetsbaarheid

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Marije Lintsen en Wilma Swildens, Altrecht/Lister; José de Jager; GGZ NHN

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties

De Jager, J., Wolters, H.A. & Pijnenborg, G.G.M. (2016). Jongeren met een psychotische kwetsbaarheid over seksualiteit, intimiteit en relaties. Een exploratief onderzoek middels focusgroepen. *Tijdschrift voor Psychiatrie*, 58(3), 223-227

<https://www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/assets/articles/58-2016-3-artikel-dejager.pdf>

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Specialistische diagnostiek en behandeling..

Volledige titel onderzoek: Specialistische diagnostiek & behandeling op snelle start met gerichte behandeling om recidive te voorkomen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Dimence

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: Vektis data

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

STAP! Specialistisch Traject Aanhoudende Psychose

Volledige titel onderzoek: STAP: specialistische trajecten aanhoudende psychose

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Amy Jongkind; Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: dit onderzoek heeft als doel om de zorg voor patiënten met therapieresistente schizofrenie (TRS) te verbeteren door ze het Specialistisch Traject Aanhoudende Psychose (STAP) programma aan te bieden. STAP is een gestructureerd behandelprogramma voor patiënten met TRS dat wordt geïntegreerd binnen een VIP- of FACT-behandeling. De behandeling richt zich nadrukkelijk op verbetering van psychosociaal functioneren en het bereiken van gezondheid, in combinatie met behandelen van psychotische symptomen door een optimale clozapine-behandeling. Herstelondersteunende zorg is bij deze interventie het uitgangspunt. Het betreft in de eerste instantie een cross-sectionele studie bij een steekproef van patiënten met psychotische stoornissen binnen VIP- en FACT-teams om vervolgens een parallel gecontroleerde studie uit te voeren bij patiënten met therapieresistente schizofrenie binnen deze teams.

Hoe wordt dit gemeten: de implementatie van STAP! wordt op patiëntniveau gekoppeld aan verschillende uitkomstmaten waaronder herstel. Dit wordt gedaan door middel van observationeel onderzoek in een multicase design.

Status van onderzoek: startdatum 1 januari 2020

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://www.hetklaverblad.nl/algemeen/goos-zwanikkenprijs-ideeen-om-herstel-van-lienten-te-verbeteren-mogelijk-maken/>

- <https://www.reiniervanarkel.nl/over-rva/nieuws/de-prijs-voor-vernieuwende-ideeen-voor-betere-zorg>

STAP! Steekproef Aanhoudende Psychose

Volledige titel onderzoek: STAP! Steekproef Aanhoudende Psychose

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): GGZ Ingeest

Doelstelling en uitwerking: Steekproef Aanhoudende Psychose is een cross-sectionele studie bij patiënten met een schizofreniespectrumstoornis die in behandeling zijn van een VIP- of FACT-team waarbij op patiëntniveau patiëntkenmerken en behandeling met antipsychoticum uit het dossier wordt gehaald. Zij worden een een uur geïnterviewd, waarbij verschillende hersteinstrumenten worden gemeten.

Hoe wordt dit gemeten: De HoNOS, PANNS FR-instrument, SOFAS en CGI worden afgenomen

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: Geen informatie bekend

Triadekaart

Volledige titel onderzoek: Implementatie van de triadekaart binnen FACT-teams

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Angelique Kleinloog, Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: doel van het onderzoek is om inzichtelijk te maken wat er nodig is voor het werken volgens de triadekaart binnen de dagelijkse praktijk van de FACT-teams van Reinier van Arkel. Hiervoor wordt de volgende vraag beantwoord: Wat hebben medewerkers van het FACT Noordwest nodig om in de dagelijkse praktijk zichtbaar samen

te werken met de hoofdpersoon en naastbetrokkenen en daarbij gebruik te maken van de triadekaart?

Hoe wordt dit gemeten: focusgroep met het team en interviews met verpleegkundigen.

Status van onderzoek: lopend, wordt afgerond in december

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Uitkomsten van modelgetrouwe FACT

Volledige titel onderzoek: Thesis uitkomsten van modelgetrouwen FACT bij mensen met EPA; invloed op kwaliteit van leven, functioneren en zorgbehoeften.

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Mariska Middelkoop, Taco Halma & Wilma Swildens, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: longitudinaal onderzoek naar de invloed van modelgetrouwe FACT op kwaliteit van leven, functioneren en zorgbehoeften.

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Uitkomsten van Wijkgericht werken

Volledige titel onderzoek: Uitkomsten van Wijkgericht werken

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Wilma Swildens en Danine van Rijswijk, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: een quasi-experimenteel onderzoek, aangevuld met kwalitatief onderzoek naar uitkomsten van GGZ in de wijk

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

- Congresbijdrage Psychosecongres 2018:

<https://surfsharekit.nl/publiek/inholland/3cc1fad3-4271-44d4-939c-b46d0508907d>

- Congresbijdrage ENMESH 2019: <https://surfsharekit.nl/publiek/inholland/9b3fb3fb-4baf-4546-9440-30957c274c34>

Validatie Somatische Mini-Screen

Volledige titel onderzoek: Validatie Somatische Mini-Screen

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): J. Deenik & M. de Ruijter; GGz Centraal

Doelstelling en uitwerking: de somatische Mini-Screen is ontwikkeld om op een laagdrempelige manier, zonder training, een goed beeld te krijgen van somatisch risico (incl. bijwerkingen) en wordt binnen verschillende GGZ instellingen gebruikt, met name bij ernstige psychiatrische aandoeningen. Deze studie richt zich op de validatie van het instrument.

Hoe wordt dit gemeten: metingen van SmS bij patiënten incl. oorspronkelijke bijwerkingen lijsten waarop dit gebaseerd is. Inter- en intrabeoordelaars betrouwbaarheid door herhaalde beoordeling door verschillende beoordelaars op basis van casus op video.

Status van onderzoek: protocol af, start najaar 2020.

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Valideren Nederlandse Herstelschaal

Volledige titel onderzoek: Valideren Nederlandse Herstelschaal

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Hanneke van Gestel, Wilma Swildens, Joeske van Busschbach, Ghijs van Nieuwehuizen, Jaap van Weeghel, Altrecht/Lister & Parnassia

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Validering Integrale Herstelschaal En persoonlijke herstel outcome schaal (IHS en INPIRE O)

Volledige titel onderzoek: Validering Integrale Herstelschaal En persoonlijke herstel outcome schaal (IHS en INPIRE O)

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Wilma Swildens (Altrecht), Ellen Visser (UMCG), Annet Nugter (GGZ NHN), Barbara Schaefer (Parnassia)

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Veerkracht en herstel bij mensen met EPA

Volledige titel onderzoek: Veerkracht en herstel bij mensen met EPA - Een kwalitatief onderzoek naar de ervaring van patiënten met een nieuwe wijkgerichte GGZ-interventie: de proeftuin

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Kuipers, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Verpleegkundige intake en positieve gezondheid

Volledige titel onderzoek: Inhoudelijke optimalisering van het concept Positieve Gezondheid in de verpleegkundige intakefase binnen de vroege psychosezorg

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Evi Orsouw; Reinier van Arkel

Doelstelling en uitwerking: antwoord op de volgende onderzoeksvragen: Hoe denken de cliënten met psychosegevoeligheid over de intake volgens het concept van Positieve Gezondheid binnen het VIP team? In hoeverre komen de doelen uit de verpleegkundige intake aan de hand van Positieve Gezondheid terug in de multidisciplinaire behandeling? Welke dimensies van Positieve Gezondheid zijn voor het herstel van cliënten met psychosegevoeligheid in het bijzonder van belang? En hoe kunnen deze bevindingen bijdragen aan het optimaliseren van de implementatie van positieve gezondheid binnen het verpleegkundige intakefase van het VIP-team?

Hoe wordt dit gemeten: met behulp van enquêtes en interviews

Status van onderzoek: lopend, wordt in december afgerond

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Verschillen in zorgbehoeften van cliënten met een westerse achtergrond vergeleken met cliënten met een 1e en 2e gen migratieachtergrond

Volledige titel onderzoek: Verschillen in zorgbehoeften van cliënten met een westerse achtergrond vergeleken met cliënten met een 1e en 2e gen migratieachtergrond

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Jorgen Straalman, Wilma Swildens, Arjan Braam, Altrecht / Lister

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Voorkomen van EPA

Volledige titel onderzoek: Voorkomen van EPA: intensief en effectief herstellen en behandelen vanaf 1e behandeldag

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Dimence

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: Vektis data

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

https://centrumbipolairestoornissen.dimence.nl/sites/default/files/files/joost_walraven_-_vernieuwing_met_behoud_van_het_goede.pdf

Voorspellers van symptomatische remissie bij volwassenen met een psychotische aandoening/FACT

Volledige titel onderzoek: Voorspellers van symptomatische remissie bij volwassenen met een psychotische aandoening/FACT

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Eva van Oosten, Wilma Swildens, Altrecht/Lister

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Vroegdetectie

Volledige titel onderzoek: Vroegdetectie

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Annet Nugter, GGZ NHN

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: meer informatie volgt in een later stadium

Status van onderzoek: voorbereidende fase

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend

Waardegedreven zorg

Volledige titel onderzoek: Waarde gedreven zorg project

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Arkin

Doelstelling en uitwerking: Arkin is in januari 2019 gestart met een experiment waarbij de administratieve belasting voor medewerkers is gereduceerd. Samen met ministerie, zorgverzekeraars en NZA is afgesproken dat er onder andere geen tijd meer hoeft te worden geschreven gedurende het experiment. Daarvoor in de plaats komt een waarde

gedreven zorgmodel. Dit experiment wordt bij een aantal Jellinek Outreachende Teams (JOT) en FACT teams uitgevoerd.

Hoe wordt dit gemeten: we meten onder andere persoonlijk, maatschappelijk en symptomatisch herstel, sociodemografie, en diagnostiek

Status van onderzoek: lopend

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek:

- <https://arkin.nl/congres-waardegedreven-zorg-en-daarmee-merkbaar-minder-regeldruk/>

- <https://www.fwg.nl/genomineerde-arkin/>

- <https://magazines.nza.nl/standvandezorg/2019/06/meer-tijd-voor-zorg-door-contractafspraken-zilveren-kruis-en-arkin>

Werk maken van werk

Volledige titel onderzoek: werk maken van werk

Uitgevoerd door (contactpersoon en instelling): Dimence

Doelstelling en uitwerking: meer informatie volgt in een later stadium

Hoe wordt dit gemeten: Vektis data

Status van onderzoek: meer informatie volgt in een later stadium

Publicaties: er zijn nog geen publicaties aanwezig

Verdere informatie over onderzoek: geen informatie bekend